

OBALA® *plus*

APRIL 2026

številk 86

Sašo Moškon

stran 14

VIKA POTOČNIK
stran 32

ZMELKOOW
stran 38

AKVARIJ
stran 36

VOLITVE
stran 4-7

stran 10

ČASOPIS IN PORTAL ZA SLOVENSKO ISTRO S POGLEDOM NA MORJE

Piran - Izola - Koper - Ankarán, vsak mesec brezplačno v naša gospodinjstva.

WWW.OBALAPLUS.SI

Sveže vsebine vsak dan na spletu

**TOMAŽ
PEROVIČ**

Gremo nazaj iz digitalnega v analogno. Prvo televizijsko soočenje predsedniških kandidatov v ZDA je bilo pred mnogimi leti med Nixonom in Kennedyjem. Do takrat so bila vsa soočenja samo v radijskih prenosih. Tisto soočenje je bilo prvo, ki so ga sočasno prenašale radijske in televizijske postaje. Hkrati so izvedli tudi raziskavo med poslušalci radia in gledalci televizije. Med radijskimi poslušalci je zmagal Nixon, med televizijskimi gledalci pa Kennedy. Na volitvah je zmagal Kennedy. V zadnjih nekaj mesecih smo organizirali pogovore s tremi predsedniki strank. Na vsakem pogovoru je bilo približno 90 obiskovalcev. Najboljši del večerov so bili vedno neformalni pogovori, ki so jih lahko imeli obiskovalci s predsedniki strank. Enkratna priložnost, da so se pogovarjali (ne prepirali) različno misleči ljudje. Prepričani člani SDS so uživali v pogovoru s predsednikom vlade Golobom, prepričani člani SD pa s predsednikom SDS Janšo. Ne vem, ali bo kdo zaradi tega zamenjal stran na volitvah, vendar so mnogi povedali, da je vtis, ki ga o njiju dobijo na televiziji, lahko zmoten in da sta v resnici drugačni. Vrnimo se v analogne čase, ko bodo takšni pogovori pogostejši in pomembnejši od objav prisluhov ali s pomočjo umetne inteligence montiranih posnetkov.

P.S.
Če se slučajno kdo sprašuje, zakaj je najprej objavljen intervju z g. Janšo in nato z g. Golobom, naj povem, da smo se s tem ukvarjali nekaj minut. Lahko bi bil prvi predsednik vlade in drugi vodja opozicije, lahko bi bil prvi tisti, ki mu ankete kažejo najbolje, lahko bi bil tisti, katerega začetnica priimka je prva po abecedi. Na koncu smo vrgli kovanec.

ODBOJKARICA EMI JURIČ IZ ANKARANA V ZDA

Dvajsetletna prosta igralka bo v prihodnjih dveh sezonah igrala v ameriški univerzitetni ligi NCAA divizije I kot članica univerze Marquette. Za Juričevo bo to prva izkušnja z igranjem v tujini. Odbojgarsko pot je začela v Odbojgarskem klubu Ankarana, kjer se je razvijala v mlajših selekcijah, v zadnjih treh sezonah pa je redno nastopala tudi za člansko ekipo v državnem prvenstvu. Sprva je igrala na položaju sprejemalke, pred lansko reprezentančno sezono pa ji je selektor slovenske ženske reprezentance Alessandro Orefice namenil vlogo proste igralka. Na novem igralnem mestu se je hitro znašla in nase opozorila že v isti sezoni, med drugim tudi na svetovnem prvenstvu na Tajskem.

PROJEKT ŽIČNICE V TRSTU OSTAJA NA MIZI

Kljub temu da je financiranje projekta zagotovljeno, mu številni prebivalci ter okoljevarstvene organizacije ostro nasprotujejo. Po njihovem mnenju bi lahko žičnica negativno vplivala na okolje in podobo območja. Kot poroča Primorski dnevnik, je mestni svet na ponedeljkovi seji glasoval tudi o predlogu za opustitev projekta kabinske žičnice. Desnosredinska večina je predlog zavrnila z 19 glasovi proti 13, svetniki stranke Forza Italia pa se glasovanja niso udeležili.

Časopis in spletni portal OBALaplus® sta vpisana v razvid medijev Ministrstva za kulturo pod zaporedno številko 2216. ISSN 2670-4609. Izdajatelj MBM MEDIA d.o.o., Portorož. Distribucija preko Pošte Slovenije v gospodinjstva občin Ankarana, Koper, Izola in Pirana. Številno izvodov 27.200. Uredništvo: Pristaniška 14, 6000 Koper; uredništvo@obalaplus.si. Oglaševanje: marketing@obalaplus.si. Odgovorni urednik Mauro Belac, mauro.belac@obalaplus.si. Urednik Tomaž Perovič, tomaz.perovic@obalaplus.si. Člani uredništva: Boris Šuligoj, Bojana Leskovar, Nataša Benčič, Dorjan Marušič, Manca Hribovšek, Sašo Mejak, Katja Pegan, Eva Branc, Andreja Comino, Nataša Čepar, Milica Golijanin, Andreja Čmaj Fakin, Nataša Fajon in Petra Mežnarc. Oblikovanje Emigima d.o.o. Prelom tiskane izdaje Tedy Grbec, GT-design d.o.o. Urejanje spletnega portala Elvis Dobrilovič. Stališča avtorjev prispevkov ne izražajo nujno stališč uredništva. Za točnost podatkov in v podpisanih vsebinah odgovarjajo avtorji oz. naročniki objav. Avtor nepodpisanih vsebin je uredništvo. Promocijska sporočila in naročene objave so ločena od uredniških vsebin in označena z oznako . Datum izida 18. marec 2026. Strani s podnaslovom OBALaplus AKTUALNO sofinancira Ministrstvo za kulturo RS.

NA PAHORJEVI ULICI V KOPRU UVAJAJO PLAČLJIVO PARKIRANJE

Po pojasnilih Mestne občine Koper so se za spremembo parkirnega režima odločili na pobudo Krajevne skupnosti Semedela, saj so v zadnjem času zaznali vse več težav zaradi dolgotrajnega parkiranja vozil z drugih območij. Cilj je približno 140 parkirnih mest ponovno zagotoviti predvsem stanovalcem, obiskovalcem in strankam

bližnjih poslovnih prostorov. Parkirišča bo upravljavec nadzoroval 24 ur na dan vse dni v letu. Za parkiranje bo treba odšteti 0,50 evra za prvi dve uri, enaka cena pa bo veljala tudi za vsako nadaljnjo uro. Urno parkiranje bo mogoče le na parkirišču neposredno pred trgovino in poslovalnico banke.

HRVAŠKA ISTRA: 15 ODSOTKOV DELOVNE SILE PREDSTAVLJAJO TUJCI

Samo v lanskem letu je Policijska uprava Istra izdala skupno 24.456 dovoljenj za prebivanje in delo, število tujih delavcev pa se bo v letu 2026 zagotovo še povečalo, še posebej pred začetkom turistične sezone. Iz urada istrskega župana Borisa Miletića in s strani Obrtne zbornice Istrske županije priznavajo, da Istra brez tujih delavcev na vrhuncu sezone ne more več normalno delovati.

Janša pred podjetniki: Temelj blaginje sta gospodarska rast in politična stabilnost

NA 9. POSLOVNEM BRUNCHU, KI SMO GA ORGANIZIRALI V SODELOVANJU Z RESTAVRACIJO MARINA PORTOROŽ, JE NEKDANJI PREDSEDNIK VLADE IN PREDSEDNIK SDS JANEZ JANŠA SPREGOVORIL O KLJUČNIH GOSPODARSKIH IN POLITIČNIH TEMAH – OD DAVČNE POLITIKE IN POKOJNINSKEGA SISTEMA DO ZDRAVSTVA, MIGRACIJ IN POLOŽAJA SLOVENIJE V EVROPI. RAZPRAVA JE VEČKRAT SEGLA TUDI V ŠIRŠE RAZMISLEKE O POLITIČNI STABILNOSTI IN GOSPODARSKI PRIHODNOSTI DRŽAVE.

PLAČE MORAJO SLEDITI PRODUKTIVNOSTI

Janša je uvodoma opozoril, da zgolj zviševanje minimalne plače ne pomeni dolgoročnega izboljšanja življenjskega standarda. Po njegovih besedah mora plača slediti produktivnosti: »Več kot nekdo ustvari, več lahko tudi zasluži.«

Kot opozorilo je navedel primer Venezuele, kjer je nekdanji predsednik Hugo Chávez večkrat močno dvignil minimalno plačo. »Na koncu so bili vsi na minimalni plači,« je dejal Janša in dodal, da je Venezuela danes ena najrevnejših držav.

DAVČNA RAZBREMENITEV KOT PRVI UKREP

Na vprašanje o morebitnih ukrepih bi Janša ob morebitnem ponovnem prevzemu vlade najprej »zajel sapo«, se je pošalil. Nato je poudaril, da bi bila ena prvih potez davčna razbremenitev dela. Spomnil je tudi na mini davčno reformo iz časa svoje zadnje vlade, ki je bila osredotočena na večjo razbremenitev plač.

MOŽNA MINISTRSKA EKIPA

Janša je o konkretnih načrtih ostal zadržan, a je omenil nekaj možnih imen za posamezne resorje: finančno ministrstvo bi vodil **Andrej Šircelj**, javno upravo **Janez Stušek**, zdravstvo **Alenka Forte**, kulturo pa bi lahko ponovno prevzel **Vasko Simoniti**.

Ob tem je izrazil kritiko trenutnega števila ministrstev v Sloveniji, saj je po njegovem mnenju vlada preveč razdrobljena. Za učinkovitejše delovanje bi bilo smiselno razmisliti o racionalnejši organizaciji izvršne oblasti.

DEMOGRAFSKI SKLAD ZA STABILNEJŠE POKOJNINE

Janša je predstavil idejo demografskega sklada, ki bi po njegovem omogočil stabilnejše financiranje pokojnin. Del prihodkov od upravljanja državnega premoženja bi bil namenjen neposredno za pokojnine, preostali del pa bi se vlagal, da bi sklad dolgoročno rasel.

»To je eden redkih načinov, kako izboljšati položaj upokojencev, ne da bi dodatno obremenjevali delo,« je poudaril. Dotaknil se je tudi dela po upokojitvi. Sedanja ureditev, po kateri upokojenec ob nadaljevanju dela prejema le del po-

kojnine, je označil za nepravilno. Po njegovem mnenju bi morali ljudem omogočiti, da ob soglasju delodajalca prejema tako polno pokojnino kot plačo.

GOSPODARSKI KAZALNIKI

Velik del nastopa je namenil tudi gospodarskim kazalnikom. Kot je zanj že značil-

no, je na naš dogodek prinesel natisnjen grafični prikaz gospodarske rasti ter primerjave med posameznimi leti. Po njegovem mnenju Slovenija v zadnjih letih zaostaja za povprečjem Evropske unije, kar se kaže v nižji gospodarski rasti in

višji inflaciji.

Ob tem je opozoril tudi na selitev nekaterih poslovnih funkcij podjetij v tujino, zlasti v države z nižjo davčno obremenitvijo.

ZDRAVSTVO IN PLAČNI SISTEMI

Janša je poudaril, da mora zdravstvo bolj slediti potrebam pacientov, ki želijo pra-

POLEG VIŠJIH NETO PLAČ, STANOVANJ ZA MLADE IN KONKURENČNIH POGOJEV ZA GOSPODARSTVO, NISMO POZABILI NA UPKOJENCE:

- uvedli bomo polno 13. pokojnino. Sredstva bomo zagotovili iz prihodkov Demografskega sklada. Višji bodo, višja bo 13. pokojnina
- upokojenci z nižjimi pokojninami bodo plačevali nižji zdravstveni prispevek
- pokojnine se bodo usklajevale s plačami in rastjo življenjskih stroškov (50:50)
- pokojnine se bodo usklajevale 2X letno
- za vse moške, upokojene pred 2023, se bodo odpravila nesorazmerja, to bo pomenilo dvig pokojnin za skoraj 200.000 upokojencev
- upokojenci, ki bodo želeli delati še naprej, bodo prejeli polno pokojnino in polno plačo
- odpravili bomo prispevek za DO za upokojence, kmečke ženske brez prihodkov za ostale zavezanca pa obdržali prispevek v sorazmerju z dostopnostjo storitev

vočasno dostopati do storitev – ne glede na to, ali jih opravi javni ali zasebni izvajalec. Zato zagovarja večjo konkurenco med zavarovalnicami in izvajalci ter se zgleduje po tujih modelih.

Kritičen je bil tudi do enotnega plačnega sistema v javnem sektorju. Različni sektorji, od zdravstva do javne uprave, po njegovem potrebujejo različne plačne modele. Kot primer je navedel informacijske strokovnjake, ki lahko na trgu zaslužijo dvakrat več kot v javnem sektorju.

STABILNOST KOT POGOJ ZA RAZVOJ

Janša je sklenil, da je za razvoj države ključna stabilnost:

»Temeljni pogoj za blaginjo je stabilnost – gospodarska in politična.«

Po uradnem delu se je razprava nadaljevala v neformalnem delu srečanja, kjer so si udeleženci ob kozarcu vina z gostom izmenjavali mnenja o aktualnih političnih in gospodarskih vprašanjih. Brunch je tako ponudil vpogled v politične prioritete in razmišljanje enega najvidnejših slovenskih politikov o ključnih izzivih države.

ŽIVA
PAPEŽ

Robert Golob: »Če se Janez Janša trajno upokoji, se bom tudi jaz«

MILICA
GOLIJANIN

V sredo, 11. marca, je bil na poslovnem brunchu v soorganizaciji **ObalePlus** in Restavracije Marina Portorož gost predsednik vlade Robert Golob. Desetega srečanja po vrsti so se ponovno udeležili številni predstavniki sveta podjetništva in javnega življenja slovenske Istre. Še enkrat pred volitvami so prisotni imeli priložnost slišati odgovore, načrte in ideje aktualnega premierja ter predsednika stranke Gibanje Svoboda. Pogovor je v prijetni atmosferi vodil urednik Tomaž Perovič, začel pa ga je z zelo aktualno temo za prebivalce slovenske Istre: **novim zakonom o sobodajalstvu**. »Namen zakona je zagotoviti, da so stanovanja, namenjena primarni rabi, čim bolj dostopna končnim uporabnikom in ne poslovnim dejavnostim,« je pojasnil premier. »Obala je specifična regija, zato je pomembno, da lokalne skupnosti predlagajo konkretne rešitve.« Tako vidi soustvarjanje zakona in njegovo prilagajanje z akti v prihodnosti. Predsednik Odbora za turizem v piranski občini Franc Kraševac je opozoril, da štiri istrske občine še nimajo enotnega stališča, premier pa je izpostavil, da je tudi to lahko izhodišče za nadaljnji dialog. »Ni strahu, da bi Pirančani lahko oddajali apartmaje le 60 dni na leto,« je dodal.

PODPORA GOSPODARSTVU IN POENOSTAVITEV SISTEMOV

Med podjetniki je precej nezadovoljstva povzročilo tudi dejstvo, da so v zadnjih štirih letih nekateri zakoni prihajali nenadoma, brez večjih možnosti, da bi se podjetja nanje pravočasno pripravila. »Vprašanje je, ali bodo spremembe na področju gospodarstva. Odgovor je – da. Ali bodo te spremembe takšne, da bodo za vas disruptivne? Verjamem, da ne, saj bodo morale iti v smer podpore gospodarstvu, in ne kakršnegakoli zaostrovanja,« je zatrdil premier in ob tem omenil svoj program **Ambicio-**

zna Slovenija, ki med drugim vključuje poenostavitev sistema za s.p.-je in podporo malim ter srednje velikim podjetjem. »Želimo pomagati družinskim podjetjem z neposrednimi spodbudami – tako finančnimi kot davčnimi olajšavami, ki bodo res usmerjene v razbremenitev, predvsem za mala in srednje velika podjetja,« je dodal.

Premier je tudi priznal svoje napake. Za največjo je označil davčno reformo: »Naša največja napaka je bila, da se nismo lotili nepremičninske, kot smo načrtovali. Potrebna je, saj brez nje ne moremo razbremeniti plač.«

POGOVOR TUDI O REFORMAH IN POLITIČNIH RAZMERAH

Pogovor je segel tudi na področje **božičnic, plačne reforme, zdravstvene opreme** in drugih projektov, ki vplivajo na gospodarstvo ter življenje prebivalcev.

Golob se je nato navezal na politično opozicijo: »Obstaja ena oseba v tej državi, ki je predolgo v slovenski politiki. Ugrabila je slovensko desnico in zavrla razvoj Slovenije. In če se Janez Janša trajno upokoji, se bom z velikim veseljem tudi jaz. Če to pomeni, da ga nikoli več ne vidimo v politiki, se umaknem še danes.«

Dogodek je podjetnikom slovenske Istre omogočil neposreden vpogled v **premierjeve načrte in vizijo**, hkrati pa odprl prostor za vprašanja in komentarje, ki bodo oblikovali razpravo pred prihajajočimi volitvami.

SEZNAM LIST KANDIDATOV IN KANDIDATK

PIRAN

LISTA	KANDIDAT/KA
1. PIRATSKA STRANKA SLOVENIJE	Gregor Nemeč
2. SOCIALNI DEMOKRATI	Meira Hot
3. NOVA SLOVENIJA, SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA, FOKUS MARKA LOTRIČA	mag. Tinkara Starman
4. LEVICA IN VESNA	Peter Bastjančič
5. ZELENI SLOVENIJE + SG STRANKA GENERACIJ	Ljiljana Jelačič Kerin
6. MI, SOCIALISTI!	Barbara Nagode
7. KARL ERJAVEC STRANKA ZAUPANJE	Slađana Simeunović
8. GIBANJE SVOBODA	Neset Dulai
9. DRŽAVLJANSKO GIBANJE RESNI.CA	Sabrina Simonovich Stambolija
10. SLOVENSKA NACIONALNA STRANKA - SNS	Lijana Perko
11. PREROD - STRANKA VLADIMIRJA PREBILIČA	Mitja Troha
12. KOALICIJA ALTERNATIVA ZA SLOVENIJO (STRANKA NIČ OD TEGA IN STRANKA ZA ZDRAVO DRUŽBO)	Jasmin Bešič
13. DEMOKRATI. ANŽETA LOGARJA	Robert Smrekar
14. SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA - SDS	Klea Jeretič
15. GLAS UPOKOJENCEV PAVLA RUPARJA	Nevenka Kavčič

IZOLA

LISTA	KANDIDAT/KA
1. PIRATSKA STRANKA SLOVENIJE	Urša Filiput
2. SOCIALNI DEMOKRATI	Leonid Danilović
3. NOVA SLOVENIJA, SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA, FOKUS MARKA LOTRIČA	Tomo Drevenšek
4. LEVICA IN VESNA	Alan Medveš
5. ZELENI SLOVENIJE + SG STRANKA GENERACIJ	Igor Crnić
6. MI, SOCIALISTI!	Marko Dimać
7. KARL ERJAVEC STRANKA ZAUPANJE	Nedeljko Tegeltija
8. GIBANJE SVOBODA	Robert Janev
9. DRŽAVLJANSKO GIBANJE RESNI.CA	Goran Dubajič
10. SLOVENSKA NACIONALNA STRANKA - SNS	Lijana Perko
11. PREROD - STRANKA VLADIMIRJA PREBILIČA	Vasja Medvešček
12. KOALICIJA ALTERNATIVA ZA SLOVENIJO (STRANKA NIČ OD TEGA IN STRANKA ZA ZDRAVO DRUŽBO)	Jasmin Bešič
13. DEMOKRATI. ANŽETA LOGARJA	Robert Gregorič
14. SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA - SDS	Gregor Perič
15. GLAS UPOKOJENCEV PAVLA RUPARJA	Boris Geček

KOPER 1

LISTA	KANDIDAT/KA
1. PIRATSKA STRANKA SLOVENIJE	Martin Agostini Pregelj
2. SOCIALNI DEMOKRATI	Matej Tašner Vatovec
3. NOVA SLOVENIJA, SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA, FOKUS MARKA LOTRIČA	Vili (Viljem) Kopše
4. LEVICA IN VESNA	Nataša Sukič
5. ZELENI SLOVENIJE + SG STRANKA GENERACIJ	Matjaž Klemenčič
6. MI, SOCIALISTI!	Andreja Lindič
7. KARL ERJAVEC STRANKA ZAUPANJE	Martin Lutman
8. GIBANJE SVOBODA	Tamara Kozlovič
9. DRŽAVLJANSKO GIBANJE RESNI.CA	Irena Jaklič Valenti
10. SLOVENSKA NACIONALNA STRANKA - SNS	Timon Jeretič
11. PREROD - STRANKA VLADIMIRJA PREBILIČA	Erika Marinko
12. KOALICIJA ALTERNATIVA ZA SLOVENIJO (STRANKA NIČ OD TEGA IN STRANKA ZA ZDRAVO DRUŽBO)	Andreja Milič
13. DEMOKRATI. ANŽETA LOGARJA	Slaven Bajić
14. SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA - SDS	Nataša Korenika
15. GLAS UPOKOJENCEV PAVLA RUPARJA	Igor Ovčak

KOPER 2

LISTA	KANDIDAT/KA
1. PIRATSKA STRANKA SLOVENIJE	Matej Sukič
2. SOCIALNI DEMOKRATI	Jadranka Šturm Kocjan
3. NOVA SLOVENIJA, SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA, FOKUS MARKA LOTRIČA	Jelka Železnik Markežič
4. LEVICA IN VESNA	Alan Medveš
5. ZELENI SLOVENIJE + SG STRANKA GENERACIJ	Maja Poberaj
6. MI, SOCIALISTI!	Ylenia Mahnič
7. KARL ERJAVEC STRANKA ZAUPANJE	Martin Lutman
8. GIBANJE SVOBODA	Mateja Čalušič
9. DRŽAVLJANSKO GIBANJE RESNI.CA	Valter Krmac
10. SLOVENSKA NACIONALNA STRANKA - SNS	Borut Hribernik
11. PREROD - STRANKA VLADIMIRJA PREBILIČA	Barbara Umek
12. KOALICIJA ALTERNATIVA ZA SLOVENIJO (STRANKA NIČ OD TEGA IN STRANKA ZA ZDRAVO DRUŽBO)	Andreja Milič
13. DEMOKRATI. ANŽETA LOGARJA	Mojca Hilj Trivič
14. SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA - SDS	Jure Colja
15. GLAS UPOKOJENCEV PAVLA RUPARJA	Mirko Tomšič

Volitve za poslanca italijanske narodne skupnosti

Stefano Destefano	roj. 10. 1. 1977, Izola, Korte 122, Korte, podjetnik
Christian Poletti	roj. 27. 5. 1991, Piran, Seča 25, Seča, podžupan
Alberto Scheriani	roj. 12. 7. 1964, Koper, Hrvatini 13, Hrvatini, diplomirani zgodovinar, ravnatelj
Felice Ziza	roj. 10. 9. 1963, Izola, Ulica Istrskega odreda 8, Izola, kirurg, poslanec

ATTIVITÀ DELLE CAN COSTIERA E COMUNALI

€

CAN COSTIERA- CONSUETA PARTECIPAZIONE ALLA FIERA DEL LAVORO TRANSFRONTALIERO

Ha riscosso interesse e massiccia adesione anche quest'anno per la Fiera del lavoro transfrontaliero. Al Palazzetto dello sport capodistriano si sono dati appuntamento datori di lavoro e potenziali interessati alle loro offerte. Promosso dall'Ufficio di collocamento nazionale e locale, ha visto la partecipazione di oltre 100 espositori che con le loro postazioni, hanno offerto posti di lavoro, consulenze, borse di studio e soprattutto informazioni sul lavoro che svolgono nei vari settori. Ad esempio tra i più seguiti gli stand della polizia e dei vigili del fuoco. Non è mancata nemmeno questa volta la postazione della CAN Costiera. I suoi dipendenti, guidati dal segretario, Andrea Bartole, si sono prodigati per spiegare ai numerosi visitatori il ruolo dell'ente, le possibilità che offre ai giovani in cerca di formazione o di lavoro. "La nostra presenza alla Fiera del lavoro è il frutto di una proficua collaborazione instauratasi con l'Ufficio di collocamento di Capodistria. Siamo qui a rappresentare la Comunità nazionale italiana e per sviluppare l'affermazione del bilinguismo anche in questa sede, cosa alla quale la CAN Costiera tiene moltissimo. Siamo poi anche espressione dell'apparato pubblico locale e offriamo anche noi possibilità di lavoro, principal-

mente tramite i progetti europei che attualmente abbiamo in atto" ha spiegato ai media Bartole. Ai presenti si sono rivolti il direttore dell'Ufficio di collocamento capodistriano, Vladimir Popović e la direttrice generale dell'Ufficio di collocamento sloveno, Greta Metka Barbo Škerbinc. Ai giornalisti, incontrati, in conferenza stampa hanno posto in risalto l'importanza della rassegna sul mondo del lavoro a ridosso dei confini e le opportunità di impie-

ego concreto che offre. Dallo scorso anno grazie ai contatti o ai suggerimenti diretti della Fiera, hanno trovato occupazione oltre 500 persone. Di rilievo in particolare le notizie che possono trarre i giovani in procinto di diplomarsi e quindi di scegliere il percorso di studi universitari. Hanno la possibilità di comprendere anche gli sbocchi sul mondo del lavoro che esistono a laurea conseguita.

CAN COSTIERA- AL TERMINE IL PROGETTO CROSTERM

Volge al termine il progetto Interreg VI-A Italia-Slovenia CrossTerm, iniziativa dedicata al miglioramento della cooperazione amministrativa e linguistica nell'area transfrontaliera tra Italia e Slovenia. Partner principale sul versante sloveno è stata la CAN Costiera e il suo Ufficio per il bilinguismo. Avviato nell'aprile 2024 e della durata di due anni, il progetto ha avuto come obiettivo principale quello di affrontare una delle sfide più rilevanti per

le istituzioni pubbliche delle regioni di confine: la gestione efficace della terminologia giuridico-amministrativa in contesti multilingui. Nei territori transfrontalieri, infatti, la presenza di più lingue ufficiali e minoritarie rende spesso complessa la redazione e l'interpretazione dei documenti istituzionali. Differenze terminologiche o traduzioni non uniformi possono generare incomprensioni e rallentare la collaborazione tra enti pubblici dei due

Paesi. Il progetto CrossTerm è nato proprio per rispondere a questa esigenza, promuovendo lo sviluppo di strumenti condivisi per la standardizzazione della terminologia utilizzata nelle amministrazioni pubbliche. Attraverso attività di ricerca, incontri tecnici e momenti di confronto tra esperti, il progetto ha favorito lo scambio di competenze tra istituzioni, università e centri di ricerca italiani e sloveni. Tra le attività principali figurano la creazione

di gruppi di lavoro dedicati a specifici ambiti terminologici – tra cui diritto del lavoro, urbanistica, titoli professionali e toponomastica – e l'organizzazione di workshop transfrontalieri finalizzati alla condivisione di metodologie e buone pratiche. Il lavoro svolto ha portato alla definizione di linee guida e strumenti operativi destinati a supportare le amministrazioni pubbliche nella gestione della terminologia istituzionale. Il progetto ha inoltre contribuito a rafforzare

la cooperazione tra i partner coinvolti, creando una rete di collaborazione che potrà proseguire anche oltre la conclusione ufficiale delle attività. I risultati ottenuti rappresentano un passo importante verso una comunicazione amministrativa più chiara e coerente

nelle aree di confine, con benefici concreti sia per le istituzioni sia per i cittadini che vivono e lavorano nel territorio transfrontaliero. CrossTerm lascia così in eredità strumenti e conoscenze utili a rendere la cooperazione tra Italia e Slovenia sempre più efficace e accessibile.

CAN CAPODISTRIA- FINALMENTE TUTELA PER IL CIMITERO DI CAPODISTRIA

Le sue tombe più antiche raccontano la storia della città, i nomi sulle lapidi sembrano tratti dai libri di storia capodistriana. Finora il suo lascito era stato quasi ignorato e spesso violato, smantellando sepolcri centenari- il Cimitero monumentale di San Canziano invocava tutela e rispetto che ora finalmente sono arrivati: Il Consiglio comunale ha approvato all'unanimità una modifica normativa che rafforza la tutela del cimitero di San Canziano, riconoscendone ufficialmente il valore storico, culturale e identitario. Il provvedimento segna un passaggio importante nella salvaguardia di uno dei luoghi della memoria più significativi del territorio, che ha oltre 200 anni di storia. Con l'integrazione al decreto sui beni di interesse culturale, il cimitero di San Canziano viene ora classificato come monumento di interesse locale. Già in passato a più riprese si era tentato di seguire le orme degli amministratori locali di Isola e Pirano che avevano stabilito la necessità di preservare le tombe più antiche, impedendo che fossero date in locazione a nuovi interessati, per prevenire il rischio che i nomi delle antiche famiglie scompaiano assieme allo spicchio di storia che rappresentano. Per la CNI si trattava anche di difendere le proprie origini e i segni della sua permanenza sul territorio. Approfonditi studi che hanno coinvolto architetti e storici, tra i quali la presidente della CAN Comunale, Roberta Vincoletto, hanno consentito di stabilire a San Canziano quale fascia di sepolcri non possono essere toccati,

quali possono andare in affitto, ma senza cambiare aspetto ed infine i monumenti funerari in stato di grave abbandono, che saranno spostati nel lapidario. Il voto in consiglio comunale è stato unanime il che ha suscitato ovvia soddisfazione tra i rappresentanti CNI. Un chiaro segno hanno detto che l'importanza della tutela di San

Canziano è stata recepita da tutta la cittadinanza. Il passo successivo è la volontà di candidare il cimitero all'Associazione dei cimiteri significativi in Europa, rete che riunisce siti funerari di particolare rilevanza storica e artistica e di cui fa parte anche il camposanto di Pirano. Un eventuale ingresso consentirebbe maggiore visibilità internazionale e opportunità di cooperazione culturale.

CAN ISOLA- LA GIORNATA DEL RICORDO VISTA DAGLI STORICI

Isola con la sua Comunità nazionale italiana in prima fila, ricorda sempre con grande partecipazione la Giornata del ricordo. Quest'anno Palazzo Manzioli ha ospitato l'incontro di approfondimento storico sull'esodo nel Novecento di confine tra Istria e Italia, dedicato ai fatti svoltisi lungo il confine italo-jugoslavo nel secondo dopoguerra. Ospiti della serata sono stati gli storici Kristjan Knez, direttore del Centro "Carlo Combi" di Capodistria, ed Enrico Miletto, ricercatore all'Università di Torino. L'evento è stato organizzato

dalla Comunità degli italiani "Dante Alighieri" di Isola e dalla CAN di Isola, in collaborazione con il "Combi" e con il patrocinio del Consolato d'Italia a Capodistria. La conferenza ha richiamato un pubblico numeroso e attento, nel quale era presente anche Giuseppe Cavagna, l'ambasciatore itali-

ano a Lubiana. Il dialogo tra i due storici è stato introdotto dalla lettura di un brano tratto dal libro Materada di Fulvio Tomizza, interpretato dall'attore Gianluca Tusco, e dalla proiezione di un commovente cortometraggio, realizzato da Dragan Sinožič, della CI Dante Alighieri, composto da filmati d'epoca che mostrano le località dell'insediamento italiano come Capodistria, Isola e Montona prima dell'esodo.

Knez e Miletto hanno svolto poi una carrellata storica di ampio respiro sull'esodo, partendo dal contesto storico in cui si inserì, spiegandone l'origine e lo svolgimento, raccontando come gli esuli vennero accolti in Italia e le vicende decennali dei campi profughi. Knez ha voluto affrontare

il rifiuto della parola "esodo" che il mondo culturale sloveno ha osservato per molto tempo. Ha rilevato che per quanto l'esodo non fosse stato programmato a tavolino dalle autorità jugoslave, non fu nemmeno una migrazione volontaria. Infatti i due storici hanno sottolineato che la quasi to-

talità di una componente nazionale lasciò le sue terre storiche. L'esodo fu una frattura storica, e in quanto tale chiede di essere studiato e discusso, senza strumentalizzazioni e silenzi- è stato detto ancora a Isola.

CAN PIRANO E COSTIERA- IL RICORDO DI ORNELLA VANONI

La Comunità nazionale italiana a Portorose ha reso omaggio a una delle voci più amate della musica italiana con un concerto speciale dedicato a Ornella Vanoni. L'evento, organizzato all'Auditorium di Portorose, ha celebrato il repertorio e l'eredità artistica della famosa cantante milanese, protagonista di oltre sessant'anni di storia della canzone italiana. La serata ha visto la partecipazione di musicisti e interpreti, radunati attorno al Cristiana Polegri Quartet, che hanno proposto alcune delle canzoni più iconiche dell'artista, da L'appuntamento a Senza fine, fino ai brani che hanno segnato diverse generazioni di ascoltatori. L'iniziativa è nata su impulso del Consolato Generale d'Italia a Capodistria, in collaborazione con le CAN

Costiera e di Pirano, con l'obiettivo di ricordare l'impatto culturale e musicale della Vanoni, la cui carriera ha attraversato generi ed epoche, grazie anche alle collaborazioni con alcuni dei più importanti autori della musica italiana. Il concerto si è svolto in una delle suggestive location della fascia costiera, da sempre punto di incontro tra culture italiane e slovene. Durante la serata sono stati ripercorsi i momenti più significativi della carriera di Ornella Vanoni, dagli esordi nel teatro-canzone negli anni Sessanta fino alle collaborazioni con artisti contemporanei che hanno contribuito a rinnovare il suo repertorio. Il pubblico ha potuto così rivivere l'atmosfera delle sue interpretazioni più celebri, caratterizzate da uno stile elegante

e da una voce inconfondibile. Gli organizzatori hanno sottolineato come il concerto non sia stato soltanto un evento musicale, ma anche un'occasione per celebrare il valore della musica come ponte culturale tra popoli e generazioni. In un territorio di confine come quello dell'Istria, iniziative di questo tipo hanno assunto infatti un significato particolare, rafforzando il dialogo culturale tra comunità diverse. Il tributo a Ornella Vanoni si è rivelato così una serata emozionante, capace di unire nostalgia, memoria e grande musica, nel segno di una delle artiste più rappresentative della tradizione musicale italiana.

NOVA TOYOTA
AYGO X HYBRID

NAJMANJŠI HIBRID. NAJVEČ ZABAVE.

ŽE OD 17.950 € | DO 10 LET JAMSTVA

Cena velja za Aygo X Hybrid. Cena je informativne narave. Slika je simbolična. Program Toyota Relax omogoča jamstvo do 10 let oziroma do 200.000 km, kar presega povprečno garancijsko podporo na slovenskem avtomobilskem trgu. 10 letno jamstvo hibridne baterije velja ob rednih testih hibridne baterije (HHC) na 1 leto ali 15.000 prevoženih km (kar nastopi prej) pri pooblaščenih prodajno-servisnih Toyota trgovskih mrežih. Po preteku tovarniške garancije vam ponujamo brezplačno vključitev v program jamstva Toyota Relax (vse do starosti 10 let ali 200.000 km). • Povprečna poraba goriva za vozila Toyota Aygo X Hybrid: od 3,7 do 3,9 l/100 km in emisije CO₂: od 85 do 89 g/km. Emisijska stopnja EURO 6 AP. Emisije NOx: 0,004 g/km. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delce PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Več na www.toyota.si

AVTO CENTER JEREB
051 233 101
051 682 666

20.3. ob/alle 18.00
Predstavitve študentskih arhitekturnih delavnic prenovi Auditorija
Presentazione dei laboratori studenteschi di architettura sul restauro dell'Auditorium

OLTR E L'AUDITORIUM VEČ KOT AUDITORIUM

21.3. ob/alle 19.30
Gledališki abonma in izven
Abbonamento teatrale e fuori abbonamento

**Ta veseli dan ali
Matiček se ženi**
*Questo felice
giorno, ossia il
matrimonio di
Matiček*

27.3. ob/alle 19.30
Konzert/Concerto

**3 BIG
BAND
orchestra**

in/e
**T. COLLORI &
D. BEGANOVIČ**

10.4. ob/alle 19.30
Konzert/Concerto

KATALENA

28.3. ob/alle 11.00
Grande MI Konzert/Concerto

Orkester Slovenske Filharmonije
Orchestra Della Filarmonica Slovena

Poslušajmo čustva
*Ascoltiamo
le emozioni*

11.4. ob/alle 11.00
Grande MI Konzert/Concerto

TRIJE PSI / I TRE CANI

24.4. ob/alle 19.30
Gledališki abonma in izven
Abbonamento teatrale e fuori abbonamento

64

Sveti Jurij - San Giorgio

**SOLINARSKI
FESTA DEI - PRAZNIK
SALINAI PIRAN-PIRANO**

24.-26. 4. 2026

8.5. ob/alle 20.00
Konzert/Concerto

**Rudi
Bučar**

10.5. ob/alle 20.00
Konzert Nele Jazz/
Concerto NonSolo Jazz

**Simon
Phillips**
& Protocol VI

Sašo Moškon

TISTI PODVODNI RIBOLOVEC, KI JE SREČAL 100-KILOGRAMSKO TUNO. LETNIK 1986. NA PARECAGU ŽIVI ŽE VSE ŽIVLJENJE, ZDAJ Z DRUŽINO Z DVEMA OTROKOMA, STARIMA 9 IN 12 LET. LJUBITELJ MATEMATIKE, ŠTUDIRAL JE RAČUNALNIŠTVO IN DOKTORIRAL IZ UPORABE UMETNE INTELIGENCE NA PODROČJU OCEANOGRAFIJE. SEDEMKRATNI DRŽAVNI PRVAK V PODVODNEM RIBOLOVU. PRED LETI SO MU ZARADI POSLEDIC IGRANJA NOGOMETA OPERIRALI KRIŽNE VEZI. »OPERACIJA NI BILA NIČ POSEBNEGA. A MED OKREVANJEM ŠEST MESECEV NISEM BIL NA MORJU. GROZNO.« DELA V PODJETJU SMART BLOOD ANALYTICS.

Tvegam oceno, da sem naivna in neumna, ampak zame so stroji zato, da pomagajo – prati perilo, pomivati posodo ... in me ni zanimalo, kako delajo. Isto je veljalo tudi za računalnik, uporabljam ga kot pisalni stroj in brskalnik. Ne znam razložiti, kako dela računalnik. Zato pa vedno znova sprašujem ljudi: kako? Tudi vas?!

Ne znam prav dobro razlagati, kar mi je povedala tudi žena, ko sem jo poskušal inštruirati na faksu, podobno pravijo otroci. A sem kljub temu šel učiti na faks, ker imam rad izzive in se preizkušam. Študentje so me dobro ocenili, meni pa se je zdelo, da mi ne gre dobro, in nisem dolgo vztrajal, ker enostavno nisem užival.

Računalnik je v resnici kot izjemno discipliniran učenec: naredi točno to, kar mu naročimo – niti manj niti več. Delo programerja pa je podobno pisanju zelo podrobnih receptov. Ti recepti oziroma algoritmi so v bistvu sestavljeni iz preprostih navodil. Recimo: »Če je uporabnik pritisnil ta gumb, naredi to« ali »Dokler uporabnik piše, shranjuy te črke.«

Ko vi na zaslonu vidite sliko, se v ozadju vrtili na tisoče takšnih majhnih navodil. Program računalniku »šepeta«: »Če nekdo z miško prime to fotografijo in jo prestavi sem, jo shrani v ta predal, malce poudari barve, da bo lepša, in jo varno pospravi na disk za kasneje.« Programiranje torej ni nobena magija, ampak učenje računalnika, kako naj pomaga človeku pri vsakdanjih opravilih.

Podjetje, v katerem ste zaposleni, se imenuje Smart Blood Analytics. Na podlagi vašega programa lahko računalnik, potem ko je prebral krvne teste, izpiše možne diagnoze bolezni. To me je spomnilo na velik škandal pred leti, ko je podjetje Elizabeth Holmes, Theranos, obljubljalo, da lahko iz kapljice krvi postavi diagnozo človekovega zdravstvenega stanja. In v to prepričalo številne investitorje.

Naš program je bistveno drugačen. Holmesova je trdila, da lahko iz ene kapljice krvi določijo veliko krvnih parametrov, kar

je v resnici nemogoče, saj za to potrebuješ bistveno več krvi. Mi ne razvijamo nobenih naprav za jemanje krvi. Uporabljamo rezultate krvnih preiskav, ki so jih zdravniki že opravili. Ko je bolnik v bolnišnici, mu zdravniki odvzamejo kri, opravijo preiskave in rezultate pošljejo v naš sistem. Naša aplikacija nato pokaže, katere bolezni bi glede na krvno sliko lahko prišle v poštev. Za zdravnike imamo spletno aplikacijo, za bolnišnice pa programski vmesnik, ki se poveže z njihovim informacijskim sistemom. Tako lahko zdravnik na svojem ekranu takoj vidi poročilo z možnimi diagnozami. Poskušamo narediti program, ki je za zdravnike čim bolj preprost za uporabo. V sistem se pošljejo rezultati krvnih parametrov, mi pa vrnemo diferencialno diagnostiko – torej seznam bolezni, ki bi lahko razložile takšno krvno sliko. Dodamo tudi možne simptome, ki lahko zdravniku pomagajo pri odločitvi. V programu je trenutno več kot 500 bolezni.

Vi torej napišete, katere so možne diagnoze, zdravnik pa se odloči, katera

je najbolj verjetna, naroči še dodatne preglede, teste ...

Zagotovo ste kdaj gledali serijo Dr. House. Zdravniki so se zbrali v sobi in vsak je imel idejo diagnoze, ki so jih potem izločali, ker ni bilo določenega simptoma, in na koncu ugotovili, katera diagnoza je prava. Zdravnik je tisti, ki mora pretehtati, katera od desetih diagnoz, ki jih je dobil, je najbolj verjetna. Odločitev je njegova, od nas dobi samo ideje.

Pomeni, da morajo tudi programerji vedeti veliko o zdravju, zdravstvenih problemih, poznati termine, vedeti, kaj pomenijo ...

Ekipe, ki razvijajo takšne programe, so interdisciplinarne. Na razvojnih srečanjih sodelujejo strokovnjaki s področij laboratorijske biomedicine, računalništva, kemije in medicine. Skupaj razpravljamo o razvojnih projektih, saj za tak sistem potrebujemo znanje z vseh teh področij. Mi razvijamo algoritme in delamo z velikimi količinami podatkov – imamo podatke približno 200.000 pacientov iz zadnjih 15

let. Za nas je to predvsem statistika, ki jo je treba smiselno analizirati. Veliko je tudi bolezni, za katere sploh ne vemo, kaj pomenijo. Uporabljamo ICD, mednarodno klasifikacijo bolezni, kjer je vsaka bolezen označena s kodo. Recimo I 26. Vem, da črka I pomeni srce, ne vem pa, kaj pomeni številka. To razložijo zdravniki, in šele takrat lahko vidimo, ali so rezultati smiselni.

Kakšna je potem vrednost takega projekta?

Gre za projekt, vreden več milijonov evrov. Veliko stanejo licence, strojniki, svetovanja in tudi priprava obsežne dokumentacije. Za slovenski trg je tak produkt sicer zanimiv, vendar je premajhen, da bi povrnili vse stroške razvoja. Bolj nas zanimajo večji trgi, predvsem ameriški. Naš sedež je v Švici, z ustreznimi certifikati pa lahko prodajamo tudi po vsej Evropi. Ker je naš program medicinski pripomoček, spada pod zelo strogo zakonodajo. Upoštevati moramo standard ISO 13485 in še številne druge predpise, ki so za programerje pogosto prava nočna mora. To pomeni veliko nadzora in ogromno dokumentacije. Vsaka sprememba mora biti natančno opisana, preverjena in testirana. Naši algoritmi morajo skozi klinične evalvacije, ki jih izvajajo zdravniki in drugi zunanji strokovnjaki, na koncu pa vse pregleda še SIQ. Skupaj to pomeni več tisoč strani dokumentacije – šele potem lahko produkt sploh pride na trg.

No ja!

... ko sem jaz tisti, ki deli naloge – zdaj sem že senior developer. Skrbim za mlajše sodelavce, jim dajem naloge, pregledujem, kaj so naredili, in testiram njihove rešitve. Skratka, delo je ves čas dinamično, kar mi zelo ustreza. Ne bi mogel zdržati v službi, ki bi bila monotona. Recimo kot prodajalec v trgovini z dragimi oblekami, ki od zime do pozne pomladi sam čaka na kupce. Naše delo pa se je v zadnjem letu močno spremenilo zaradi ChatGPT-ja – razlika je res kot noč in dan. Da-

Se je kdaj zgodilo, da so se tisti, ki so uporabljali vaš program, pritožili, da so bili zapeljani? Pacient je imel drugačno bolezen od tiste, na katero je napeljevala diagnoza vašega programa?

Ne spomnim se primera, da bi kdo trdil, da ga je naš program zapeljal. Res pa je, da nimam neposrednega stika z zdravni-

ki, saj delam na razvojnem oddelku. Skrbim za to, da strojniki delujejo, da infrastruktura zdrži obremenitve in da sistem od ideje pride do produkcije. Kar pa slišim od naših prodajnikov, je ravno nasprotno – da so zdravniki s pomočjo naših algoritmov prišli do prave diagnoze in vedeli, kaj zdraviti. Takih primerov je bilo že več kot sto. Vedno je lepo, ko zdravniki to pridejo povedat. To je tudi razlog, zakaj sem prišel delat v to podjetje – da narediš nekaj pozitivnega za ljudi in ne hodiš samo v službo.

Vam je kdaj dovolj gledanja v ekran, spremljanja procesov, ki se dogajajo pred vašimi očmi, četudi vam je to sicer zanimivo?

Saj zato, da mi ni dolgčas, imam tri ekrane in gledam levo, desno.

Je na kakšnem ekranu narava?

Ja, videi podvodnega ribolova. Pri mojem delu mi je všeč, da je zelo dinamično – stvari se ne ponavljajo, vedno nastaja nekaj novega. Novi modeli, novi algoritmi ... Razvili smo na primer model za razlikovanje med virusnimi in bakterijskimi okužbami na podlagi 18 krvnih parametrov, kar je za zdravnike zelo koristno. Zdaj sem že v letih...

... ko sem jaz tisti, ki deli naloge – zdaj sem že senior developer. Skrbim za mlajše sodelavce, jim dajem naloge, pregledujem, kaj so naredili, in testiram njihove rešitve. Skratka, delo je ves čas dinamično, kar mi zelo ustreza. Ne bi mogel zdržati v službi, ki bi bila monotona. Recimo kot prodajalec v trgovini z dragimi oblekami, ki od zime do pozne pomladi sam čaka na kupce. Naše delo pa se je v zadnjem letu močno spremenilo zaradi ChatGPT-ja – razlika je res kot noč in dan. Da-

BOJANA
LESKOVAR

nes lahko, namesto da naročim mlajšemu sodelavcu, naj razvije neko funkcionalnost za spletno stran, to prepustim ChatGPT-ju. Nato kodo pregledam, jo testiram in objavi. Za enostavne naloge je to odlično. Za zahtevnejše statistične probleme ali razvoj modelov umetna inteligenca za zdaj še ni uporabna. Po drugi strani pa mi je včasih prav prijetno tudi delo v rastlinjaku pri starših. Ko pride sezona, pakiram rože v celofan in lahko za nekaj časa popolnoma izklopim možgane.

Verjamete v AI? Bo AI zavlada svetu?

Ne bo. Veliko služb bo sicer izginilo, vendar se bomo ljudje morali prilagoditi. Umetna inteligenca zna narediti marsikaj – z njo se lahko pogovarjamo, skoraj vsaka spletna stran že vsebuje kakšen njen element, ki nam pomaga opraviti določeno nalogo. Večina stvari, ki sem jih sam testiral, še vedno deluje precej slabo. Sčasoma bodo sistemi seveda vedno boljši, vendar nas po mojem mnenju ne bodo mogli nadomestiti. To velja tudi za novinarstvo. Če bomo brali samo članke, ki jih napiše ChatGPT, bo to katastrofa. Nekaj podobnega smo videli že pred leti, ko je Google Translate prevajal članke, ki so jih nato objavljali na 24ur. Če si članek prebral, je bilo takoj jasno, da gre za strojni prevod.

Danes pa lahko ponaredijo že novice, fotografije in videe – in to tako prepričljivo, da jih je težko ločiti od resničnih. Ljudje jim zato zlahka verjamejo. Očitno se bomo morali navaditi, da vsemu, kar je objavljeno, ne verjamemo več. Kaj je res in kaj ne, pa bo vse težje preveriti.

Prišli bomo tako daleč, da bomo verjeli samo tistemu, kar bomo videli na lastne oči.

Ja, ker če preverjaš s ChatGPT-jem, ti bo pogosto povedal natanko to, kar želiš slišati.

Kako pa sobivata matematika, logika in podvodni ribolov?

Zelo dobro. Kdaj sem se začel ukvarjati z ribištvo? Moj praded in ded sta bila strastna ribiča, moj oče prav tako, zato sem že kot otrok komaj čakal, da greva

lovit ribe. Najprej na Šmartinskem jezeru pri Celju – mama je iz Celja – pa tudi v Mozirskem gaju. Kasneje smo začeli muhariti na Idriji in Soči, pogosto smo spali kar v prtljažniku avtomobila. Na morju smo pravzaprav lovili še najmanj. Kako pa se je začel podvodni ribolov? Oče je imel puško in je vsake toliko odšel loviti ribe. Jaz nisem smel z njim, ker je bilo to za otroka prenevarno, zato sem si še toliko bolj želel, da bi lahko vzel puško v roke. Ko sem malo zrasel, sem sicer poskusil, vendar me sprva ni zares pritegnilo.

Ko sem se po študiju v Ljubljani vrnil domov, sem se kmalu pridružil prijatelju, ki je lovil s puško. Postalo mi je zanimivo, kupil sem si svojo puško in vsak konec tedna sva lovila pri svetilniku v Izoli. Ujela sva celo kakšnega brancina in tako se je vse skupaj začelo. Naslednje leto sem šel na tečaj apneje, potem še na tečaj podvodnega ribolova in si kupil čoln ...

Moram priznati, da imam res rada morje, ne maram pa globine, bojim se je. Zdi se mi, da tam nimaš kam pobegniti. Ko sem prebiral vaše objave na FB, sem si poskušala predstavljati, kaj pomeni biti nekaj ur pod vodo, v slabem vremenu, mrzlo je. Biti moraš pogumen, da to počneš.

Ne bi rekel pogumen, samo ogromno volje moraš imeti. Podvodni ribolov pogosto sploh ni prijeten, tako kot marsikateri drug hobi. Kako se recimo lovcem da celo noč ležati na preži? Ali pa nekemu, ki gre teč v hribe. Seveda trpi, bolijo ga noge, a vseeno gre, ker je to izziv. Od zunaj je vse skupaj

videti kot trpljenje. Spomnim se, da sva nekoč pozimi s kolegom ves dan lovila. Ko sva se s čolnom vračala mimo Bernardina, sva videla otroke v optimistih, ki so jadrali. Kolega je rekel: »Poglej te neumneže, sredi zime na morju.« Strinjal sem se – kaj jih vleče na morje v mrazu in megli? Midva pa sva ravno prišla iz morja. Takrat se malo zamisliš. Ni vedno prijetno. So meseci, ko loviš določene ribe, na primer orade. Vedno upaš, da jih boš našel v njihovih luknjah, kamor se skrijejo, ko jih zebe. Upaš, da boš ujel kakšno trikilogramsko orado, ne glede na mraz ali meglo. Ko pridem domov, imam pogosto od mraza bele prste na nogah in jih moram polivati z vročo vodo, da se kri vrne. Ni ravno prijetno, a vseeno greš, ker vedno upaš na kakšno dogodivščino. **Na vašem FB sem prebrala, da je podvodni ribolov drag in nevaren šport?!**

Jaz sem to napisal? Ne. To mi je spet pripisal kak novinar – tako kot me skušajo prepričati, da mi je tuna skoraj odgriznila nogo. Hočejo pač dramo. Drag šport zagotovo je: draga je oprema, drag je čoln, ki stane skoraj toliko kot avto. S podvodnim ribolovom pa je tako

kot z vsakim športom – če se z njim resno ukvarjaš, nekaj stane. Zame je to predvsem velika sprostitiv.

Če je v službi napeto, doma pa mir – otroci so pridni, žena je super – takrat grem sam na morje. Ni ravno najbolj pametno, ampak tam imam mir in lahko delam, kar hočem. Sploh pozimi, ko ni nikjer nikogar, razen policajev, loviš popolnoma v miru. In čisto vseeno mi je, tudi če nič ne ujame. Uživam v čisti vodi, v soncu, malo meditiram – res je lepo.

Torej ni nevaren šport, če veš, kaj moraš delati?

Tako je kot pri vsakem športu. Šel sem na tečaj apneje, ker mora podvodni lovec dobro razumeti, kaj je apneja in kaj se med potapljanjem dogaja v telesu. Naučiti se moraš tudi, kako pomagati nekemu, ki se med potopom znajde v težavah. To se mi je že zgodilo – reševal sem prijatelje, ki so med potapljanjem izgubili zavest. Razlogov za to je lahko več, zato moraš vedeti, kako v takih primerih ravnati. Če si na morju sam, moraš še posebej dobro poznati sebe, svoje telo in svoje meje. Vedeti moraš, kdaj na morje preprosto ne smeš – na primer takrat, ko se ne počutiš dobro. Če pride do nesreče, lahko ostaneš spodaj. V tem smislu je to nevaren šport: vedeti moraš, kaj delaš, ne smeš izzivati in hoditi po meji. Če pa se držiš pravil, se ti praviloma ne bo nič zgodilo.

Se vam je kdaj zgodilo, da ste se vrnili domov, in ko ste razmislili, kaj se vam je dogajalo na morju, ste si dejali: pravzaprav sem jo dobro odnesel?!

Ja, na tekmi se mi je zgodilo, da sta se mi najprej puška, nato pa še maska zapletli v ribiško mrežo. Te so za nas potapljače najnevarnejše, ker so v vodi skoraj nevidne. Vidljivost v morju je pogosto slaba, poleg tega jih nekateri nastavljajo na črno, tam, kjer jih sploh ne bi smeli, in brez oznak. Takšne mreže so narejene iz laksa, ki ga pod vodo praktično ne vidiš. Enkrat sem za poskus v mrežo vtaknil rokavico – in je nisem mogel več potegniti ven. Mreža je narejena tako, da te zagrabi, skoraj kot pajčevina, iz katere se je zelo težko rešiti. Zato so detajli zelo pomembni. Noža na primer ne smeš imeti pripetega s paščki okoli noge. Če se ti noga zaplete v mrežo, do noža sploh ne moreš priti in ostaneš ujet. Vso opremo imamo zato na pasu, ki je zapet s sponko. Če sponko odpreš, vsa oprema v trenutku odpade s tebe. Tako mora biti – na sebi ne smeš imeti ničesar, kar bi te lahko zadržalo pod vodo. Ko odvržeš pas, lahko takoj odplavaš na površje. To se je pravzaprav že zgodilo vsakemu od nas. Najhuje pa je, če izgubiš masko. Tudi meni se je že zgodilo, da se je pašček odtrgal, in takrat se moraš znajti ter priplavati nazaj na površje. Vedno moraš imeti tudi dovolj rezerve in nikoli delati potopov čez svoje meje. Če lahko pod vodo zdržim tri minute, se ne smem potapljati dve minuti in petdeset sekund in potem komaj priplavati na površje. Vedno si moraš pustiti dovolj rezerve.

Ko ujameš ribo, se riba bori za življenje. Kaj vse moraš storiti, da z njo priplavaš na površje in jo potem pojeste?

Zelo je odvisno od vrste ribe, saj ima vsaka svoj značaj in način obnašanja. Brancin je na primer precej preprost: če ga dobro zadeneš, je to to. Če ne, ga potegneš k sebi in uporabiš še nož. Tudi večji, težak pet ali šest kilogramov, ima zaradi velikosti sicer svojo moč, vendar to ni ravno velika borba.

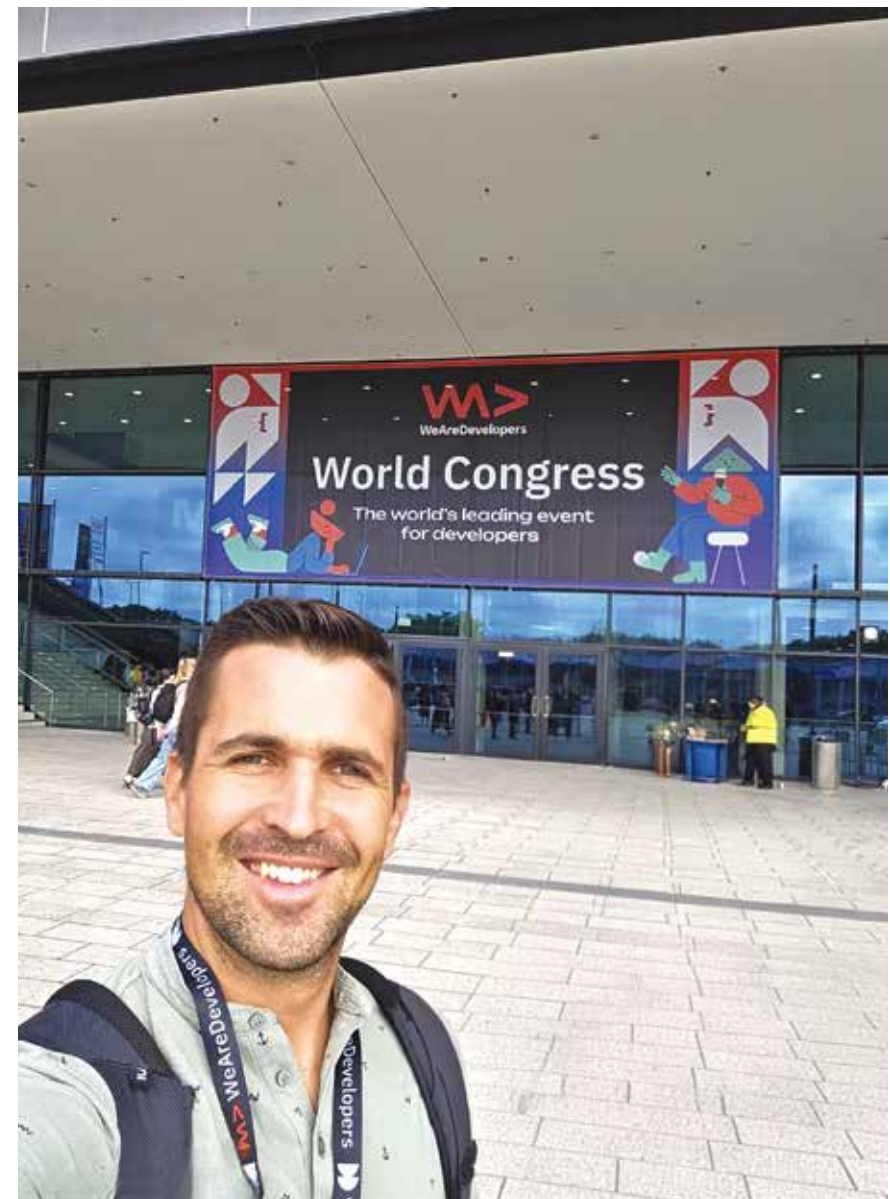
Plave ribe so povsem drugačne – strelke, lampuge, gofi. Te ribe ves čas plavajo in niso tako lene kot brancin. Vlečejo zelo močno, zato imamo na puškah mlinčke z vrvjo, dolgo tudi do 75 metrov. Mlinček ima zavoro, ki jo popuščaš, da lahko riba vleče. Ko se utruji, jo potegneš k sebi – in ko jo enkrat primeš, je tvoja. Zobatec se bo na primer takoj zavlekel pod prvi kamen, ki ga najde. Takrat moraš za njim in ga poiskati. Druge ribe tega ne počnejo. Kirnija pa so skoraj vedno blizu svojih lukenj. Ko jih zadeneš, se takoj zavlečejo vanje in glavni izziv je, da jih spraviš ven.

Takšno ribo je težko izvleči, ker imaj svoje poti zelo dobro naštudirane in so vedno blizu skrivališč. Včasih lahko traja tudi več ur, da jo spraviš iz luknje. Zgodilo se nam je že, da smo se morali po ribo vrniti šele naslednji dan. Kirnija ima na škružnem poklopcu majhne kaveljčke. Ko se zavleče v luknjo, jih razširi in je v rikeru praktično ne moreš potegniti ven. Prav tako je ne smeš vleči za škrge – če jo primeš tam, roke skoraj zagotovo ne boš izvlekel, ne da bi se porezal. To je lahko zelo nevarno in hitro se lahko zgodi, da ostaneš ujet. To so detajli, ki jih moraš o ribah dobro poznati, da sam sebe ne spraviš v nevarnost. Najmočnejša riba, ki sem jo ulovil v našem morju, je bila 18-kilogramska lica.

Končajva najin pogovor z zgodbo o tuni. Prebrala sem jo v različnih medijih in zdaj bi rada slišala vašo. Ležal sem na dnu morja in čakal na brancina – to je za takšne plenilce običajno najboljša taktika. Ležiš, si popolnoma nepremičen in čakaš. In ta brancin je res prišel. Lep, kakšen kilogram in dvajset. Izstrelim puščico.

Ribe običajno ne vlečemo k sebi že na dnu, sploh če je morje čisto. Odplaval sem na površje, da bi jo potegnil k sebi od tam. Brancin je bil kakšnih pet ali šest metrov stran. Ko sem priplaval na površje, sem vdihnil, potopil glavo nazaj pod vodo in zagledal senco. Brancin se je premaknil, skoraj izginil. Zaradi dežja je bila na površju plast sladke vode, ki je meglila pogled, zato sploh nisem vedel, kaj se dogaja. Potem se je z druge strani spet pojavila siva lisa – brancin je izginil. Tuna ga je pogoltnila in mlinček je začel delati.

V tistem trenutku nisem prav vedel, kaj se dogaja. Držal sem puško in že razmišljal, da jo bom izgubil. Običajno se v takih primerih zgodi eno od dveh stvari: ali se strga vrvica in gre riba ali pa odnese puško, ker je ne moreš zadržati. Potem je popustilo. Začnem vleči brancina k sebi – in za njim priplava tuna. Šele takrat sem se zavedel, kaj se je zgodilo. Vesel sem bil, da ni morski pes, ker z lačnimi ne bi ravno plaval. Do čolna sem imel še kakšnih petdeset metrov. Ko sem

videl, da je tuna, sem se pomiril in bil hkrati presenečen nad njeno velikostjo. Plavala je okoli mene in se nekajkrat malo zagnala. To je trajalo kakšnih osem minut. Bilo je fascinantno – res lepa, elegantna riba, kakšnih sto kilogramov.

Tune niso napadalne?

Ne, hotela je samo pojesti brancina. Malo neprijetno je postalo šele, ko sem imel brancina že pri sebi in je tuna priplavala zelo blizu. S puško sem jo ruknil po nosu, obrnila se je in odplavala.

Podobno izkušnjo sem imel že prej, ko sem ustrelil 5-kilogramsko strelko, ki ima velike in ostre zobe in je lahko precej nevarna. Ko je videla, da ne bo mogla pobegniti, se je razjela in se mi zagnala naravnost v obraz. S puško sem jo odbil tik pred masko. Bila je res konkretna riba in takrat sem se bolj ustrašil kot v tem primeru. Vedel sem, da me tuna ne bo ugriznila – nima pravih zob kot morski pes. Pravzaprav sem bolj

užival v prizoru, ker je to res fascinantna riba: izjemno dinamična in zelo hitra. Zadnje in stranski plavuti lahko pospravi v vdolbine v koži, skoraj kot bi bila oblikovana v vetrovniku za formulo 1. Nobene ovire ni za njeno hitrost.

Ste kdaj sanjali ta prizor?

Ne, to je bil pravzaprav užitek – opazovati tako fascinantno ribo. Prvi trenutek je bil sicer šok, potem pa sem, ko sem videl, da gre za tuno, samo še pomislil, kako dobro, da imam na glavi kamero in vse snemam. Posnetek sem v naslednjih dneh pogledal še ne vem kolikokrat. Zdelo se mi je neverjetno, kaj se mi je pravzaprav zgodilo.

LEON MAGDALENC

**SPRIVATI-
ZIRANA
POLITIKA**

Še malo pa si bomo vsi oddahnili. Oddahnili od politike, ki še nikoli ni bila tako zapacana kot pred letošnjimi volitvami. Zadnje mesece smo spremljali vseslovensko tekmovanje v tem, kdo nam bo bolj priskutil vse, kar se veže na pojem politike. V živo smo na preštevilnih soočenjih spremljali degradacijo politike in njenih predstavnikov. Naposlušali in nagledali smo se postanih floskul, praznih obljub, preštevilnih obtoževanj ter namerno ali nenamerano izrečenih laži. Dobili smo dovolj dokaznega materiala, da smo sprejeli preprost sklep: politika nas ne zanima več. Posebej ne takšna, kakršno prakticirajo politiki različnih barv. Bolje rečeno – politikanti, ki jih zanima le lastna reprodukcija. OSTATI V ORBITI. Zato ni bilo težko sprejeti sklepa, da so vsi enaki, vsi na nek način pokvarjeni, vsem pa je pred očmi le en cilj: zavarovanje lastnih koristi. Bolelo nas je predvsem podcenjevanje nas, ki jih volimo. Kot da smo včeraj odprli oči in nam lahko prodajo vsako neumnost. To, da nam nekateri popolnoma resno prodajajo zgodbo o tem, kako so nam nekaj dali, nekaj zgradili, nekaj podarili in dvignili, je nesramnost brez primere. Vse to so naredili z našim denarjem. Z našim plačevanjem davkov in prispevkov. Vi ste le razdelili. Jasno? Kot bi razdelili humanitarno pomoč. Ničesar niste vzeli iz svojih žepov. Enako velja za vse tiste, ki razglašajo apokalipso in konec suverene države, si izmišljujejo podatke, strašijo s prihodnostjo in obljublajo, kaj bodo delali drugače. Delali ste – in morda spet boste – z našim denarjem. Z našim premoženjem. In v bistvu so vsake volitve izbira tistega, ki mu zaupate, da bo denar res razdelil potrebnim – ne pa tistim, ki mislijo, da si ga zaslužijo, ker so pri koritu. Vsakič znova se ponovi stara zgodba plenjenja in distribucije. Vsak, ki po kakršnikoli kombinatoriki postane zmagovalec, je prepričan, da mu zdaj pripada celoten vojni plen. Absolutna oblast – tako nad državnim premoženjem kot nad državljanji. Najbolj tragično pa je dejstvo, da zmagovalca določijo tisti, ki sovražijo nekoga drugega. Tudi letošnja kampanja je potekala v tem vzdušju. Kdo bo bolj uspešen v nasprotovanju. Spet bo zmagal tisti, ki bo zbral več tistih, ki bodo glasovali proti drugemu. Mnogi s stisnjenimi zobmi in opravičilom, da je treba izbirati manjše zlo. Enkrat se bo treba vprašati, kdaj smo politiko ponižali na enostavno odločanje o tem, česa nočemo. Izvorno politika pomeni dejavnost, s katero mi vsi ustvarjamo, varujemo in spreminjamo pravila našega skupnega življenja. Politika je orodje za reševanje nasprotij, iskanje kompromisov in zajema procese odločanja o javnih zadevah. Politika je v bistvu plemenita večšina, ki pa so ji politikanti vzeli vsebino. Konkretne oblasti željni politiki so jo napolnili s sovraštvom in nestrpnostjo. Spremenili so jo v vojno polje, umazano obrekovalnico in z lažmi pognojeno zasebno ordinacijo. Ni največji problem privatno zdravstvo. Problem je sprivatizirana politika.

KATJA PEGAN

**NEKAJ
LEPEGA
NAPIŠI!**

Tako je rekla Darja, ne tako pozno zvečer, ko smo se vrnili s pogovornega večera z enim od slovenskih politikov. Sedeli smo pred hišo in srkali še zadnjo pijačo, utrujenost je bila neprimerljiva z zgodnjo večerno uro. Preveč smo nemirni zadnje dni, svet okoli nas je že izčrpan od uničenj in smrti, prenasičen z neumnimi, nepotrebni, nekoristnimi informacijami, ki ne prinašajo ničesar, razen globalne utrujenosti in odtujenosti ter občutka nemoči. Čeprav naj bi v času volitev počeli ravno nasprotno: silovito naj bi povezovali ljudi v reševanju in čiščenju nesnage in smeti, ki ju je na površje potisnil ta isti impotentni zgodovinski čas. In jih hkrati ločevali. Ljudi, ne odpadkov. »V kakšne dobre igralce so zrastle ti ljudje!« je rekel Jožko med dolgim aplavzom na zadnji premieri našega gledališča včeraj v Kopru. Vsi so po predstavi govorili o tem. V kako dobre igralce lahko zrasteš, če imaš pogoje za rast. Najprej, seveda, moraš potranjiti svoje poslanstvo. Da veš, da to ni zgolj tvoja služba, ki jo moraš opraviti profesionalno, ampak je tvoja življenjska naloga. Da ljudem pripoveduješ zgodbe z inštrumentom, ki si ti sam. Potem, da nekdo dobro vidi in ve, kakšne vloge te lahko pripeljejo do zenita tvoje lastne virtuočnosti, in te vodi tja. Da imaš finančno varnost, ki omogoča normalno življenje tebi in tvoji družini. Da si lahko miren, da bodo skozi tvoje telo, misli in glas lahko zaživele nemir, strast, ljubezni in patologije literarnih in dramskih likov, tudi tistih, ki so ustvarjali zgodovino. Da si lahko vsaj toliko svoboden, da svobodo začutiš, sicer ne moreš peti o njej. In da imaš čas, da rasteš in zrasteš. Verjetno nekaj podobnega velja tudi za vrhunske športnike, če odmislimo vse reklamne nalepke in našitke firm, ki jih imajo po telesu (in si ta telesa verjetno tudi lastijo). Vsi potrebujejo čas za rast. Za optimalno moč. Fizično in psihično. Da lahko presejajo meje in povezujejo svet. Veliko mladih ljudi resno in manj resno gleda s propagandnih volilnih plakatov. Ne glede na stran (levo ali desno, čedalje bolj se izgubljajo drugi odtenki). Letos jih na parlamentarnih volitvah kandidira 112 starih do 30 let. Zelo mladi so, najmlajši ima 19 let; med njimi sta dva dijaka in petintrideset študentov. Pred časom sem v enem od osrednjih časopisov brala pogovor predsednikov podmladkov dveh osrednjih strank. Končno se ne igramo več partizanov in belogardistov, svet je postal pomembnejše prizorišče oz. domače dvorišče. Predstavljam si, da so vsi ti mladi ljudje velik potencial. Da bodo s časom zrastle v preišljene in odgovorne političarke in politike, ki bodo razumeli, kako lahko naredijo svet boljši za vse ljudi. Najprej pa bodo morali razviti čut do ljudi, empatijo, kot se rado reče v zadnjem času. Potem pa še spoštovanje, sicer svojih vlog nikakor ne bodo mogli profesionalno odigrati. Vse preostalo (ambicije, znanje, učljivost, lojalnost) sledi.

DORJAN MARUŠIČ

**DRUŽINSKA
MEDICINA**

Ob začetku tega stoletja je v slovenski zdravstveni sistem dokončno vstopila družinska medicina – samostojna akademska in klinična disciplina primarnega zdravstvenega varstva. Družinski zdravnik je prvi stik državljana z zdravstvenim sistemom. Zagotavlja vstop v obravnavo za vse, ne glede na starost ali spol, ter usklajuje zdravljenje v sodelovanju z drugimi strokovnjaki in specialisti. Njegovo delo je usmerjeno v posameznika, družino in skupnost ter temelji na dolgotrajni in neprekinjeni skrbi. Ob tem spodbuja zdrav način življenja, obravnava akutne in kronične bolezni ter bolnika vedno vidi tudi v širšem psihološkem in socialnem okviru. Prav zato ima družinski zdravnik široko in ključno vlogo – je vratar zdravstvenega sistema in vodnik bolnika po njem. V Sloveniji ima družinska medicina osrednje mesto v zdravstvenem sistemu, je njegova hrbtenica. V državi je 1422 aktivnih specialistov družinske medicine, med njimi kar 295 specializantov. V zadnjih desetih letih se je njihovo število povečalo za okrog 200. Ob tem je še 68 specialistov zaposlenih zunaj zdravstvenega sistema, 213 pa jih je že upokojenih. Skratka – precejšnje število potencialno razpoložljivega kadra. Zdravstvena oskrba na primarni ravni se izvaja v 15 različnih zdravstvenih dejavnostih. Konec leta 2024 je zdravstveno oskrbo izvajalo 1055 timov družinske medicine, vključno s timi za preventivne preglede kategoriziranih športnikov ter timi v socialno-varstvenih zavodih. Dovolj podatkov, dovolj števil! Matematični del mojih možganov že preračunava in se čudi ocenam o pomanjkanju specialistov. Številke danes niso moj namen. Vsak pa lahko hitro sklene, da jih določeno – in ne majhno – število ne dela v polnem obsegu v ambulantah in v neposrednem stiku z državljanji. Zaposleni so v upravi, javnem zdravju, izobraževanju, raziskovanju, urgentni medicini ali drugih dejavnostih. Morda tudi to ni zanemarljiv vzrok dejanskega pomanjkanja zdravnikov na primarni ravni. Zagotoviti bi morali, da zdravniki ostanejo v ambulantah družinske medicine. Pravilno uvedeni ukrepi za hitrejše zaposlovanje zdravnikov iz tujine, popularizacija specializacije, štipendije in višji osebni dohodki bodo rezultate prinašali postopoma – predvsem v prihodnjem desetletju. Ne smemo namreč spregledati visoke povprečne starosti aktivnih specialistov in projekcij prihajajočega vala upokojevanja. Krepitev primarne ravni je zato izziv za dolgoročno vzdržnost našega zdravstvenega sistema. Močnejši timi z diplomiranimi medicinskimi sestrami, boljši pogoji dela, več možnosti strokovnega izobraževanja ter ukrepi za spopadanje z naraščajočo odgovornostjo so le nekatere od obljub, ki jih poslušamo v zadnjih tednih. Saj veste – po volitvah vse bolje bo. Resnično iskreno želim, da bi se večina teh obljub uresničila. Dolej so namreč številne obljube, na primer o administrativnih razbremenitvah, pogosto pripeljale prav do nasprotnega – do novih obrazcev in novih obremenitev. Ob tem še umetna inteligenca zardeva od sramu. Zato kličem k povezovanju in zdravemu razumu. Odločevalci, povabite vse, ki delujejo na primarni ravni, za skupno mizo. Prisluhnite jim in uresničite njihove predloge, če izpolnijo eno samo zahtevo: vsak državljan in vsaka državljanica mora imeti svojega izbranega osebnega zdravnika. Verjemite mi: vložek je zanemarljiv! Dostop do osebnega zdravnika je temelj uspešnega, učinkovitega in kakovostnega zdravstvenega sistema. Ko družinska medicina deluje, se večina zdravstvenih težav lahko razreši že na primarni ravni – pravočasno, celostno in bližje ljudem.

DAN PODJED

**ZAKAJ BOM
STORIL VSE,
DA ODDAM
SVOJ GLAS?**

Ko tole berete, bom verjetno v tujini, kamor se odpravljam na konferenco ameriškega združenja aplikativnih antropologov. S to organizacijo ostajam v stiku že desetletje in se skušam redno udeleževati njihovih dogodkov. Letos sem imel dva pomisleka, zaradi katerih sem okleval s potjo v tujino. Prvi pomislek je povezan z razdiralno politiko, ki je letos bušnila iz okvirjev ZDA in iztirila svet. Takšne politike ne podpiram, a se zavedam, da ji nasprotuje tudi večina udeležencev konference. Zato grem znova tja. Že lani so se na dogodku mnogi dolgoletni znanci držali za glavo, ko smo se pogovarjali o Trumpovem novem mandatu in njegovem pristopu k reševanju notranjih in zunanjih problemov. In točno zato jih želim znova obiskati, se pogovoriti z njimi, jih podpreti in iz prve roke izvedeti, kaj se dogaja čez lužo, v deželi, ki je bila nekoč sinonim za uspeh in veličino (»To je Amerika!« smo pravili), zdaj pa postaja sopomenka za kaos. Imel pa sem še en pomislek: ravno v času konference potekajo v Sloveniji državnozborske volitve. Teh pod nobenim pogojem ne zamudim, nikoli in nikdar. Menim namreč, da je glasovanje moja državljanska dolžnost, na katero sem tako ponosen, da se na volilni dan navsezgodaj pogledam v ogledalo in si v slogu Ludvika XIV., znanega pod vzdevkom Sončni kralj, rečem: »Država, to sem jaz!« (No, ne čisto zares. Sem pa na ta dan dejansko ponosen na svojo družbeno vlogo.) Poleg tega si želim za naslednja štiri leta pridržati čudovito pravico, da izbrance ljudstva, ki nam vladajo, občasno pokritiziram. Ampak če niti ne oddam glasovnice, potem se čez njih ne morem pritoževati, kajne? Da bi tudi letos ostal kritizerski Sončni kralj, sem se prijavil za glasovanje iz tujine in se uskladil z lastnikom prenočišča v Albuquerqueju, kjer letos poteka konferenca, da so mu poslali mojo glasovnico. Tako se bom, si zamišljam, namesto na volišče v Sloveniji odpravil do pošte v omejenem mestu, kjer so posneli znamenito serijo Kriva pota (v izvorniku Breaking Bad). Mogoče bom po poti prečkal osamljeno parkirišče in se sprehodil mimo limuzine, iz katere me bosta sumničavo motrila možakarja, medtem ko bo tretji trpal v prtljažnik nekaj – ali nekoga. In morda se bo zatem zaslišal žvižg iz bližnje uličice, nato pa še klic: »Hej, Danny Boy, zavojček imam zate ...« Eh, vidim, da so me podobe iz serije že odnesle čez lužo ... Kakorkoli, ne glede na to, kaj se utegne zgoditi po poti, svečano obljubljam, da bom storil vse, da glasovnico pravočasno oddam in opravim svojo dolžnost. Nikakor si namreč ne želim zapraviti te možnosti in prepustiti vladanja ljudem, ki bi iz države želeli ustvariti avtoritarno združbo, podobno tisti, s katero je sodeloval glavni junak serije Walter White. Sebi in drugim v Sloveniji – pa tudi prijateljem iz ZDA – iskreno privoščim, da jim vladajo ljudje, ki skupnost postavljajo pred lastne interese in ne ravnajo z državo in svetom kot svinja z mehomo. Morda se boste tudi vi prebijali čez sumljiva parkirišča ali se borili z aligatorji, ko boste oddajali glasovnico. Srečno vam želim! In srečno tudi vsem, ki se boste odpravili zgolj do bližnje osnovne šole ali drugega prostora, kjer je volišče. Vsak glas šteje povsem enako, ne glede na težavnost poti. Ga zmoremo oddati? Zakaj pa ne!

Pomlad upanja

Zakaj človek potrebuje občutek prihodnosti

Vsako leto pomlad prinese občutek, da se spet nekaj premika. Narava se prebuja, dnevi postajajo daljši in svetloba se počasi vrača v vsakdan. Ta sprememba ni le naravna, temveč ima tudi močan psihološki učinek. Ljudje smo bitja, ki potrebujemo občutek prihodnosti. Potrebujemo občutek, da se stvari lahko premaknejo, da obstaja možnost za nov začetek in da življenje ni le ponavljanje istega kroga. Upanje je ena najpomembnejših psiholoških sil. Ni zgolj optimizem ali želja, da bi bilo vse dobro. Gre za notranji občutek, da je pot naprej mogoča, tudi kadar še ne poznamo vseh odgovorov. Ko človek izgubi upanje, pogosto izgubi tudi energijo za premik in občutek, da ima njegovo delovanje smisel. Ko se upanje vrne, se vrne občutek smeri in notranje motivacije, da se ponovno vključimo v življenje.

Upanje ni naivnost

Včasih se zdi, da je upanje nekaj naivnega – zapiranje oči pred težavami. A psihološko gledano je ravno nasprotno. Upanje ne zanika realnosti, temveč omogoča, da jo zmoremo nositi. Človeku pomaga videti več možnosti, kot jih kaže trenutek, in ohranjati občutek, da prihodnost ni povsem zaprta. Ljudje smo zelo občutljivi na občutek stagnacije. Ko imamo občutek, da se nič ne premika, se hitro pojavijo utrujenost, razočaranje ali notranji umik. Takrat se lahko začne širiti občutek, da so naše možnosti omejene. A že majhen premik lahko spremeni razpoloženje.

DR. KATJA KOZLOVIČ

Zakonska in družinska terapevtka, izvajalka igralne terapije ter kadrovska svetovalka
www.lanimaj.si • www.kei.si

Ne zato, ker bi se vse težave rešile, temveč zato, ker se odpre prostor za možnost spremembe. Upanje je povezano tudi z občutkom vpliva. Ko človek začuti, da lahko z majhnimi odločitvami prispeva k smeri svojega življenja, se poveča občutek notranje moči. Takrat se prihodnost ne zdi več nekaj oddaljenega, temveč nekaj, kar počasi nastaja. Prav občutek, da smo del tega procesa, človeku vrača energijo, občutek smisla in večjo psihološko stabilnost.

Ko se začne nekaj premikati

V določenih obdobjih se občutek premika ne pojavi le v posamezniku, temveč tudi širše v družbi. Takrat ljudje več razmišljamo o tem, kam želimo iti, kakšne spremembe so mogoče in kakšno prihodnost si predstavljamo. Takšni trenutki pogosto prinesejo mešanico upanja, pričakovanj in tudi negotovosti. To je povsem naravno. Vsaka sprememba nosi v sebi dve strani: možnost novega in strah pred neznanim. Pomembno je, da v takšnih trenutkih ohranimo notranje ravnovesje. Da znamo opaziti premike, ne da bi pri tem izgubili občutek za realnost.

Na pragu novega

Pomlad nas vsako leto spomni, da se življenje obnavlja počasi. Najprej pride svetloba, nato prvi poganjki, šele potem se pokaže prava rast. Tudi v življenju in v skupnosti se spremembe redko zgodijo čez noč. Nastajajo postopoma, skozi majhne korake, odločitve in pogovore. Včasih se zato znajdemo v času, ko kot posamezniki in kot skupnost začutimo, da stojimo na pragu novega poglavja. Takrat se pojavi vprašanje, kakšno prihodnost želimo graditi. Prav v tem prostoru med negotovostjo in možnostjo se rodi tisto, kar človeka vedno znova premakne naprej – upanje.

Pomanjkanje samozavesti

Ko postavljamo svoje življenje in iščemo osebno trdnost, se srečujemo z različnimi oblikami pomanjkanja samozavesti. Sploh je današnji čas zaznamovan z nasprotji in skrajnostmi. Nekateri so pretirano samozavestni, celo arogantni, drugi pa zelo pasivni in brez pozitivnega pogleda nase ter na druge. Ljudje majhne postavice so pogosto nagnjeni k pomanjkanju samozavesti. V sebi gojijo določeno jezo ter občutek nemoči in manjvrednosti. Nekateri se s silo postavljajo nad druge, komandirajo in se poveličujejo z močjo, nasiljem ali različnimi uspehi, da bi s tem pokazali svojo premoč nad drugimi. Zanimiva je evangelijska zgodba o cestnarju Zaheju, ki je bil nizke rasti in se je na vse načine trudil, da bi se dvignil nad druge. Psiholog Alfred Adler pravi, da se ozdravitev občutkov manjvrednosti lahko zgodi, ko se človek odpre drugim in z njimi deli življenje. Zaradi pomanjkanja samozavesti se ljudje počutijo blokirane in ne morejo stopiti iz sebe, kakor da bi bili hromi. Nimajo poguma, da bi izrazili svoje mnenje. Ves čas presojujejo, kaj si drugi mislijo o njih in kako gledajo nanje. To jih hromi. Ker sebe ne cenijo, ne cenijo niti drugih. Samozavest pa izvira iz soočena s svojo resnico in iz odnosa, ki s svobodnim darom stopa k drugim ter je odprt za njihove izzive. Negativni pristop do sebe izvira iz primerjanja z drugimi. Tisti, ki se nenehno primerjajo z drugimi, težko najdejo smisel v sebi, v svoji vrednosti in življenju. Vedno bodo obstajali ljudje, ki so hitrejši, bolj nardarjeni, urejeni, krepki ali iznajdljivi. Takšno primerjanje je še posebej zasidrano v tistih, ki se predajajo virtualnemu svetu in njegovi navidezni resničnosti. Namesto tega bi se morali vprašati, kaj naj naredijo s svojim življenjem, da bi vstali, se zravnali in šli naprej.

PRIMOŽ
KREČIČ
koprski
stolni
župnik

Strah je lahko tudi izraz nizke samopodobe. Nekateri se umaknejo iz strahu, da ne bi naredili česa narobe ali da bi bili deležni kritike. Zakopljejo svoje sposobnosti, ker se jim zdi, da ne bodo uspešni. Drugi ne bi smeli biti razlog njihovega strahu in nedejavnosti; ne bi se smeli pustiti vkleniti ali zapreti. Napakam se ni mogoče izogniti. Treba je iti naprej in sprejeti možnosti življenja, ki so vedno povezane s tveganjem. Med negativne oblike samozavesti sodi tudi lažni koncept ponižnosti, ko se ljudje v svoji skromnosti delajo uboge, majhne in sključene. To pomeni zavračanje upravičenega ponosa in veselja nad lastnimi darovi. Sveta knjiga pravi: »Kdor se poniža, bo povišan.« To pomeni, da kdor ima pogum, da se spusti v svojo resničnost – tudi v temo svoje duše –, bo našel osvoboditev in povišanje, sijaj ter svobodo. Za zaključek še drža, ki umaže in zmanjša samozavest ljudi: aroganca. Čeprav se kaže kot napihnjena samozavest, se v njej pogosto skriva prav njeno pomanjkanje. Ljudje, ki se ne znajo sprejeti, se precenijo in se dvignejo nad druge, da bi jih razvrednotili ali prizadeli. To prevzetnost je mogoče ozdraviti s ponižnostjo. Sprejeti morajo svojo zemeljskost in človeškost. Šele ko so sposobni videti umazanijo v sebi, lahko tudi druge vidijo takšne, kakršni so. Latinska beseda za ponižnost je humilitas – biti kot zemlja. Beseda je blizu tudi humorju, kajti sprejemanje sebe zahteva smisel za humor, arogantni in prevzetni pa ga večinoma nimajo. V iskrenem odnosu do sebe lahko sprejemo ljubeč pogled in nežen dotik ter spoznajo, da so dragoceni in ljubljeni. Odkrijejo svojo vrednost in začnejo verjeti vanjo.

D
delfin
HOTEL

Vabljeni v novi center dobrega počutja hotela Delfin v Izoli - Objem sprostitev.

Naše savne vam ponujajo toplino, sprostitve in boljše počutje. Na voljo so vam:

- infrardeča savna,
- zeliščna savna,
- turška (parna) savna,
- solna savna,
- bazeni z ogrevano morskovo vodo.

REZERVACIJE NA:

t: 05 660 74 06

e: velnes@hotel-delfin.si

ODPRTO:

vsak dan

od 10.00 do 19.00

NOVO
v hotelu
Delfin v Izoli

delfin
Objem sprostitev

10 € PRIHRANKA

Ob nakupu celodnevne vstopnice za savno in bazen*

*Popust lahko koristite za enkratni celodnevni vstop v bazen in savno Objem sprostitev do 30.5.2026. Kupon velja za eno osebo. Kupon ni združljiv z drugimi akcijami ali popusti in velja le za zunanje goste.

MERKUR

Odpiramo novi MERKUR Planet Koper

MERKURfest, od 2. do 4. april 2026

V četrtek, 2. aprila, vas vabimo na otvoritev nove trgovine **MERKUR Planet Koper**. Ob odprtju pripravljamo tridnevni **MERKURFEST** s pestrim zabavnim programom, nagradnimi igrami, **MERKURjevo šolo mojstrstva** in posebnimi otvoritvenimi ponudbami.

V soboto, 4. 4. 2026, kupujte do 90 % ceneje*.

Več o programu in otvoritveni ponudi na merkur.si/merkur-planet-koper.

*Popust velja v soboto 4. 4. 2026 v trgovskem centru MERKUR Planet Koper samo za člane programa zvestobe MERKUR Zate. Nakup nad 50 EUR prinaša 10, 25, 50 ali 90 % popust, ki ga kupec pridobi avtomatsko ob zaključku računa. Popust se prizna na izdelke po rednih cenah, akcije se ne štejejo oz. se upošteva boljše za kupca. Popust velja samo za trgovsko blago in ne velja za prejemnike, klimatske naprave, energente, storitve, tobačne in povezane izdelke, darilne kartice, nakup statusnih točk ter blagovnih znamk Liebherr, Miele, iRobot, Dyson, Biohort, Luba, Karibu, Weber, Napoleon, Kärcher, Kärcher Professional, AEG, AEGK, AEG Electrolux, Mammotion, Sunseeker, Sony, Ecovacs, Segway in Airseekers.

**Velja samo v MERKUR Planet Koper 2. 4.–10. 4. 2026 oz. do prodaje zaloga. Cene, označene z logotipom MERKUR Zate, veljajo samo za člane programa zvestobe MERKUR Zate in za imetnike MERKURjeve kartice zaupanja.

Posebna otvoritvena ponudba** 2.–10. 4. 2026

-30 %

279
kos
Redna cena: 3,99

SIVKA LAVANDULA
MUNSTEAD
L12 cm.

-40 %

155⁹⁹
kos
Redna cena: 259,99

MERKUR
Zate

PLINSKI ŽAR
NATERIAL

KENTON II 2G
Mere: 115/53/115 cm,
velikost površine za
peko: 48/41,5 cm.

5 nasvetov, kako izbrati prava okna za vaš dom

OKNA MOČNO VPLIVAJO NA VIDEZ VAŠE NEPREMIČNINE, PORABO ENERGIJE IN UDOBJE BIVANJA. KER JIH NE MENJAMO POGOSTO, JE SMISELNO IZBIRI NAMENITI NEKAJ VEČ PREMISLEKA. PRI TEM VAM LAHKO POMAGAJO NASLEDNJI NASVETI.

1. Naj bo zasteklitev prilagojena sodobnemu bivanju

Pri novih oknih ima steklo ključno vlogo. Večslojna zasteklitev danes zagotavlja boljše zadrževanje toplote pozimi in manj pregrevanja poleti. Pomembno je, da se osredotočite na skupno energijsko učinkovitost okna, ne le na njegov videz ali ceno.

2. Okvir izberite glede na videz doma in način bivanja

Material okenskih okvirjev vpliva tako na videz kot na vzdrževanje. Plastična okna so praktična in cenovno dostopna, lesena ustvarjajo prijeten, naraven občutek, kombinacija lesa in aluminija pa ponuja dobro ravnovesje med estetiko in odpornostjo. Prava izbira je tista, ki se najbolje ujema z vašim načinom bivanja.

3. Poskrbite za mir v notranjih prostorih

Če je vaš dom izpostavljen prometu ali

mestnemu vrvežu, naj bodo okna kos tudi hrupu. Posebna sestava stekel in kakovostna tesnila lahko bistveno zmanjšajo zvoke iz okolice ter ustvarijo mirnejše bivalno okolje.

4. Ne zanemarite varnosti in udobja

Dobra okna niso pomembna le zaradi videza, temveč tudi zaradi varnosti. Kakovostno okovje otežuje vlom, hkrati pa omogoča enostavno uporabo. Ker sodobna okna zelo dobro tesnijo, je pomembno razmisliti tudi o načinih prezračevanja ter o senčilih, ki ščitijo pred soncem in neželenimi pogledi.

5. Preverite, ali ste upravičeni do finančne spodbude

Pri zamenjavi oken v starejših objektih se pogosto odpirajo možnosti za subvencije. Če izberete energijsko učinkovito rešitev, lahko del stroškov povrnete, zato se pred nakupom spleta preverite aktualne razpise in pogoje.

Izbira oken je odločitev, ki dolgoročno vpliva na vaš dom – tako z vidika udobja kot stroškov bivanja. Če pri izbiri upoštevate kakovost zasteklitve, primeren material

BRANKO
LONČAR

okvirjev, dobro izolacijo ter varnost in prezračevanje, boste dobili rešitev, ki bo vašemu domu služila vrsto let. V naši nepremičninski družbi svetujemo, da si vzamete čas za premislek in strokovni nasvet, saj se pri izbiri oken to skoraj vedno obrestuje.

Obala
nepremičnine

Obala nepremičnine d.o.o.

Obala 16, 6320 Portorož

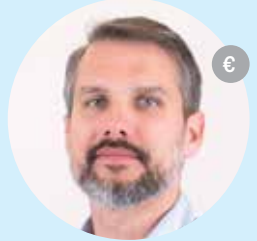
Tel: 05 674 10 30

Mob: 041 35 22 00

info@obala-nepremicnine.si

www.obala-nepremicnine.si

JURE
HALIK

Davčne olajšave za podjetnike in s.p.-je v Sloveniji

KONEC MARCA 2026 SE PODJETJEM IN SAMOSTOJNIM PODJETNIKOM V SLOVENIJI IZTEKA ROK ZA ODDAJO LETNIH POROČIL IN DAVČNIH OBRAČUNOV ZA LETO 2025.

Gospodarske družbe morajo prek sistema eDavki oddati obračun davka od dohodkov pravnih oseb (DDPO), samostojni podjetniki pa obračun akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti (DohDej). Hkrati je treba oddati letna poročila na AJPes, vključno z bilanco stanja, izkazom poslovnega izida in drugimi izkazi ter pojasnili.

Pri pripravi obračuna je ključno preveriti davčne olajšave, ki lahko občutno znižajo davčno osnovo. Večino olajšav lahko uveljavljajo tako d. o. o. kot s. p., predvsem za spodbujanje razvoja, investicij, zaposlovanja in družbeno koristnih dejavnosti.

Najpomembnejše davčne olajšave:

Raziskave in razvoj: 100 % olajšava za vlaganja v razvoj novih izdelkov, tehnologij, procesov ter nakup raziskovalne opreme ali storitev.

Investicije v opremo in neopredmetena

sredstva: 40 % olajšava za nakup nove opreme in strojev, tudi hibridnih ali električnih vozil.

Digitalizacija in trajnost: 40 % olajšava za projekte digitalizacije, energetske učinkovitosti, razogljičenja ali uvedbe oblačnih rešitev in AI.

Zaposlovanje novozaposlenih: 45 % olajšava za zaposlovanje oseb mlajših od 29 let, starejših od 55 let ali v deficitarnih poklicih.

Zaposlovanje invalidov: 50 % olajšava za plačo invalida, 70 % za osebo s 100-odstotno invalidnostjo.

Praktično delo dijakov in študentov: do 80 % povprečne mesečne plače na mesec prakse.

Dodatno pokojninsko zavarovanje: do 24 % obveznih prispevkov (maks. 2.390 € na zaposlenega letno).

Donacije: do 1 % obdavčenih prihodkov za humanitarne, kulturne, športne, znanstvene ali druge splošno koristne namene.

Posebnost za samostojne podjetnike (s. p.) je, da poleg poslovnih olajšav lahko uveljavljajo tudi osebne olajšave: splošno olajšavo do 5.260 €, olajšave za vzdrževane

družinske člane, invalidnost ali druge osebne okoliščine. Davčne olajšave (razen osebnih pri s. p.) se lahko uveljavljajo največ do 63 % davčne osnove, kar pomeni, da mora biti vsaj 37 % davčne osnove vedno obdavčen.

RAČUNOVODSKI SERVIS

fidata
finance

FIDATA d.o.o.

Ankaranska c. 7b, 6000 Koper

Tel: +386 59 052 423

info@fidata.si

http://www.fidata.si

Popolna zaščita za mala in srednje velika podjetja

Podjetniško zavarovanje – pametna naložba za vsakega podjetnika

V poslovnem svetu, kjer so tveganja vsakodnevna realnost, je zaščita premoženja in nemotnega poslovanja ključnega pomena. Zato je podjetniško zavarovanje pametna naložba za vsakega podjetnika. Ne čakajte na prvo škodo, da zavarujete svojo opremo, zaloge ali nepremičnine.

KAKO IZBRATI PRAVO ZAVAROVANJE?

Izbira ustreznega podjetniškega zavarovanja je ključna za varno in stabilno poslovanje. Pri tem je pomembno, da podjetje prepozna svoje potrebe, ki so povezane z dejavnostjo, velikostjo in lokacijo podjetja. Pri izbiri zavarovanja je priporočljivo upoštevati naslednje:

- identifikacijo tveganj, ki jim je vaša dejavnost izpostavljena (npr. požar, kraja, kibernetki vdor),
- izbiro kritij, ki ustrezajo naravi poslovanja,
- možnost prilagoditve zavarovanja glede na individualne potrebe,
- višino zavarovalne vsote, ki pokriva de-

jansko vrednost ali potencialno škodo. Pomembno je, da sestavite kombinacijo kritij, ki najbolje odgovarja dejanskim potrebam vašega podjetja. Pri tem vam lahko pomaga tudi izbrani zastopnik **Zavarovalnice Sava**.

CELOVITA ZAŠČITA ZA PODJETJA S PAKETOM PODJETNIŠKIH ZAVAROVANJ

Iz potrebe po individualni sestavi kritij so v **Zavarovalnici Sava prenovili Paket podjetniških zavarovanj**. Zavarovanje omogoča enostavno prilagajanje – od osnovnega kritija za mikro podjetja do kompleksnih rešitev za večje industrijske obrate. Gre za zanesljivo rešitev, ki poskrbi za celovito zaščito vašega podjetja.

ZAKAJ IZBRATI PRENOVLJENI PAKET PODJETNIŠKIH ZAVAROVANJ?

Prenovljeno zavarovanje prinaša sodobno in individualno rešitev, ki je pisana na kožo **malim in srednje velikim podjetjem ter samostojnim podjetnikom (s. p.)**. Kritija

so zasnovana modularno, kar pomeni, da lahko sami izberete, katera boste vključili glede na naravo in obseg svojega poslovanja.

Zavarovanje zajema tri ključne predmete:

- objekte (poslovne prostore),
- opremo (računalnike, stroje, naprave),
- zaloge (blago, materiale, izdelke).

Zavarovanju so dodana tudi nova kritija, ki omogočajo širšo zaščito pred različnimi tveganji, kot so na primer poškodovanje opreme ali naprav, kraja računalniške opreme in obratovalni zastoj. Zavarujete lahko tudi energetske naprave ter investicijska vlaganja v objekte.

Zavarovanje lahko oblikujete po meri, vključite dodatna kritija, ko jih potrebujete, in tako zaščitite tisto, kar je za vaše poslovanje resnično ključno.

Ker so lahko obseg škode in posledično zneski za njeno sanacijo hitro višji od pričakovanih, je pomembna tudi ustrezna višina kritij. Novi paket omogoča visoke zavarovalne vsote, s katerimi boste v primeru škode ohranili finančno stabilnost in nadaljevali poslovanje brez večjih prekinitev. Ob sklenitvi permanentne police je na voljo tudi možnost ugodnejše premije.

KOMU JE ZAVAROVANJE NAMENJENO?

Zavarovanje je primerno za širok spekter dejavnosti, med drugim za gostinske in turistične obrate (restavracije, hotele), frizerske in kozmetične salone, transportna podjetja in nepremičninske agencije, zobozdravstvene ordinacije, proizvodna podjetja (npr. pohištvena podjetja), računovodske pisarne, športne klube ter avtomehanične in elektroinstalacijske dejavnosti.

Predvsem pa je namenjeno podjetjem, ki želijo poslovati varno, odgovorno in dolgoročno stabilno – tudi v nepredvidljivih okoliščinah.

Zagotovite si brezplačno svetovanje na spletni strani Zavarovalnice Sava in preverite, ali je vaše podjetje ustrezno zavarovano.

Zgodovinski trenutek za Slovenijo: drugi tir je prevozen

Slovenija je doživela pomemben infrastrukturni mejnik – po trasi drugega tira je zapeljal preizkusni vlak in s tem potrdil prevoznost nove železniške proge Divača–Koper. Nova, 27 kilometrov dolga železniška proga poteka po pousem novem koridorju in predstavlja prvo takšno železniško povezavo, zgrajeno v samostojni Sloveniji.

Na zahtevni kraški trasi je bilo zgrajenih sedem predorov in trije viadukti, kar projekt uvršča med najzahtevnejše gradbene podvige ne le v državi, ampak tudi v Evropi. Glavna izvajalca gradbenih in železniških del sta bili slovenski podjetji Kolektor CPG in Železniško gradbeno podjetje Ljubljana, ki sta skupaj s številnimi domačimi in tujimi partnerji pomembno prispevali k uspešni izvedbi projekta.

Drugi tir je projekt presežkov: na njem se nahaja najdaljši predor v Sloveniji, v okviru celotnega projekta pa je bilo v samo petih letih zgrajenih več kilometrov predorov kot na celotnem avtocestnem omrežju od osamosvojitve dalje. Ob dogodku, ki je obeležil zgodovinski mejnik, je predsednik vlade dr. Robert Golob izpostavil: »Danes je fantastičen dan, ko lahko ponosno in z velikanskim zadovoljstvom povemo zgodbo, ki se začne s primorsko vizijo – z oknom v svet, ki ga imamo in ki ga je treba opremiti z rednimi povezavami. Zgodbo o slovenski strokovni moči in moči našega znanja, da

smo bili sposobni to zahtevno progo projektirati sami. Naši strokovnjaki so prevzeli odgovornost za to, da smo se danes lahko peljali po tej progi.«

Ministrica za infrastrukturo **mag. Alenka Bratušek** je izpostavila dosežek, ki je tudi v evropskem merilu nekaj posebnega – projekt drugi tir je ostal znotraj finančnih okvirjev, ki so bili zastavljeni leta 2019, ko je bil izdelan prvi investicijski program, kljub številnim izzivom, s katerimi se je bilo treba v tem obdobju spopasti, ter tudi znotraj časovnih okvirjev: »Danes slavimo velik uspeh naše države, zgodovinski dogodek ne le za Koper in slovensko Istro, temveč za celotno Slovenijo. Drugi tir je mnogo več kot infrastrukturni dosežek. Pomeni boljšo dostopnost, hitrejše poti in večjo prometno varnost. Predstavlja pomemben razvojni in povezovalni potencial za Slovenijo, za Luko Koper ter za zaledne države, ki z njo sodelujejo. S tem krepimo gospodarstvo Evropske unije.«

Matej Oset, generalni direktor **2TDK**, je povedal, da je bila prva vožnja z vlakom izjemna ter da je upravičila ves vložen trud. Hkrati pa je okoliškim krajanom, ki so v zadnjih letih najbolj čutili vpliv gradbišč, sporočil: »Krajanji tega območja so izjemno potrpežljivi in razumevajoči. Njihovo sodelovanje in razumevanje

zelo cenimo, zato si prizadevamo za rešitve, ki bodo čim bolj upoštevale njihove potrebe in kakovost življenja.«

Tudi direktor **2TDK Marko Brezigar** je izpostavil pomembnost dogodka, saj se takšni projekti ne dogajajo pogosto – ne pri nas ne v Evropi: »V Evropi smo prepoznani kot primer dobre prakse. Evropske institucije nas navajajo kot primer drugim državam in podjetjem, ki se lotevajo podobnih projektov, naj se zgledujejo po našem projektu, kako je mogoče tudi zelo zahtevne infrastrukturne projekte voditi pregledno, odgovorno in učinkovito.«

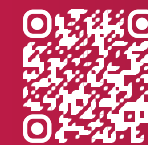
Drugi tir Divača–Koper je popolnoma nova železniška proga, zasnovana z najsodobnejšimi tehničnimi in gradbenimi rešitvami. Na večjem delu trase je tir zgrajen na togi podlagi, ki predstavlja napredno obliko železniške konstrukcije ter zagotavlja večjo stabilnost, manjše potrebe po vzdrževanju in daljšo življenjsko dobo infrastrukture. Po šestih letih gradnje – leta 2019 so začeli graditi dostopne ceste, leta 2021 pa so se začela glavna gradbena dela – se je danes simbolično zapeljal prvi vlak in s tem zaznamoval pomemben mejnik v razvoju slovenske železniške infrastrukture.

Postanite del naše zgodbe!

ZAPOSILIMO TAKOJ. ZA NEDOLOČEN ČAS.

Vašo prijavo lahko oddate preko spletnega obrazca ali na zaposlitev@mercator.si.

Oglejte si prosta delovna mesta na www.mercatorgroup.si ali skenirajte QR kodo.

Mercator Groupa razpolaga s 1000 ljudi

Café CENTRAL

Sladice, ki jih boste želeli deliti. Ali pa tudi ne.

DOBRODOŠLI NAZAJ!

[@cafecentralportoroz](https://www.instagram.com/cafecentralportoroz)

Obala 33, 6320 Portorož

Istrabez Turizem d. d., Obala 33, 6320 Portorož

VSE, KAR MORATE VSAK DAN VEDETI O DOGAJANJU NA OBALI

OBIŠČI NAS TUDI NA SPLETU!

www.obalaplus.si

Colombe z okusom pistacije, čokolade ali s kandirano pomarančo, Ulcigrai

UGODNO

od 16⁷⁹

ULCIGRAI
PASTICCERIA TRESTINA

NOVO

Pletenica s čokoladnim jajčkom, Ulcigrai, 120 g

4⁴⁹

Colomba Tre Marie, različni okusi

od 14⁹⁹

VZHAJANO
72H

Vsak mesec

TEDEN ANGUSA

14. 3. - 20. 3. 2026*

Ekološka kmetija
Peternelj

100 % SLOVENSKO

Prednaročila v mesnici Agrarie Koper.

NOVO

Potice Konna, različni okusi, postreženo, 600 g

od 9⁹⁹

KONNA

Kuhan pršut Il Boschetto, Veroni, postreženo, cena na kg

-15%

10⁷⁹*
12⁹⁹

Veroni

NOVO

Velikonočna rolana plečka, Pisinium, cena na kg

11⁹⁹

www.agraria-koper.si

*Ponudba velja do 28. 3. 2026.

Istra v ospredju italijanskih medijev

Istrske turistične destinacije okrepile svojo prepoznavnost na italijanskem trgu. Nagrada za Portorož.

DOGODEK V MILANU JE PRITEGNIL ŠTEVILNE PREDSTAVNIKE ITALIJANSKIH MEDIJEV
FOTO: LOVE ISTRIA

Slovenska Istra je letos z odmevnimi predstavami v Milanu in Bolzanu znova opozorila nase kot privlačna destinacija za italijanske goste. Predstavniki turističnih organizacij so italijanskim medijem predstavili edinstvena doživetja, kulinariko in novosti ter jih povabili k odkrivanju pristnih istrskih zgodb skozi vse leto. 4. marca so se istrske destinacije pod blagovno znamko Love Istria predstavile v središču Milana, v priznani restavraciji Identità Golose. V sodelovanju s Slovensko turistično organizacijo so pripravili novinarsko konferenco za več kot 35 predstavnikov italijanskih medijev.

Udeležence sta uvodoma pozdravila **Ingrid Sergaš**, generalna konzulka Republike Slovenije v Milanu, in **Aljoša Ota**, vodja predstavništva STO v Milanu, ki je predstavil aktualne novosti v slovenskem turizmu ter poudaril pomembno vlogo italijanskega trga, ki ostaja eden ključnih za Slovenijo. Slovensko Istro so nato predstavili **mag. Patricija Gržinič**, direktorica Turističnega združenja Portorož, **Dean Kocjančič**, direktor Turističnega združenja Izola, in **Katjuša Stankovič Marić**, vodja oddelka za turizem pri Zavodu za mladino, kulturo in turizem Koper. Dogodku sta se pridružila tudi jadralka **Tina Mrak** in **Mitja Margon**, ki sta destinacijo osvetlila skozi svojo športno zgodbo, predanost jadraniu in ljubezen do gibanja v naravi ter

z udeleženci delila svoje najboljše koticke slovenske Istre. Srečanje se je zaključilo z druženjem ob vrhunski istrski kulinariki. Že februarja pa je ob odprtju zimskih olimpijskih iger Milano-Cortina 2026 v Bolzanu potekala novinarska konfe-

renca v organizaciji STO, na kateri so se predstavile vodilne slovenske destinacije, med njimi tudi istrske. Dogodka so se udeležili novinarji uglednih medijev, kot so La Stampa, Corriere della Sera, Meridiani, Scimagazine in Lonely Planet, ter italijanski turistični agenti. Direktorji turističnih organizacij slovenske Istre so predstavili vrhunska kulinarčna in kulturna doživetja ter ponudbo trajnostnega in avtentičnega turizma.

KONGRESNA ZVEZDA ZA PORTOROŽ

Turistično združenje Portorož se je februarja udeležilo poslovne borze Conventa v Ljubljani, v okviru katere je potekala slavnostna podelitev nagrad Kongresna zvezda (Meetings Star). Portorož je osvojil prvo mesto med srednje velikimi kongresnimi destinacijami in s tem znova potrdil svojo mednarodno konkurenčnost ter visoko kakovost ponudbe. V izboru je sodelovalo 149 destinacij, Portorož pa je z oceno 4,39 zasedel prvo mesto v kategoriji M, pred Dubrovnikom (4,35) in Opatijo (4,26). Nagrado je v imenu destinacije prevzela direktorica Turističnega združenja Portorož mag. Patricija Gržinič.

MAG. PATRICIJA GRŽINIČ V DRUŽBI PREDSTAVNIC IZ DUBROVNIKA IN OPATIJE. FOTO: LUKA DETIČEK

Štefanija L. Zlobec – predsednica Spominčice – Alzheimer Slovenija

LJUDJE Z DEMENCO SE ZA SVOJE DOSTOJANSTVO NE MOREJO BORITI SAMI

ČEPRAV JO JE ŽIVLJENJE ODNESLO V LJUBLJANO, VEDNO PONOSNO POVE, DA JE IZOLANKA – ČE JO VPRAŠAJO, OD KOD JE, PA TUDI ČE JE NE. IZOLO NOSI V SRCU. »KAJTI ČE SI ODRAŠČAL OB MORJU, GA VEDNO NOSIŠ V SEBI IN GA VEDNO POGREŠAŠ, ČE GA NI.« JE PAVEDALA PRED POLNO DVORANO MESTNE KNJIŽNICE IZOLA, KJER SMO JO SREDI MARCA SPOZNAVALI KOT ZANIMIVO IZOLANKO. CELA GENERACIJA NJENIH SOŠOLCEV IZ OSNOVNE ŠOLE V IZOLI IN KOPRSKE GIMNAZIJE JE PRIŠLA NA SREČANJE S TO ZANIMIVO ŽENSKO, POLNO ENERGIJE. MOŽEVA ZGODNJA DEMENCA, KI GA JE DOLETELA PRI PETDESETIH LETIH, JO JE LETA 2009 PRIPELJALA MED PROSTOVOLJCE SPOMINČICE. OD LETA 2014 PA JE PREDSEDNICA ORGANIZACIJE, KI SE JE PRIDRUŽILA NA POBUDO DR. ALEŠA KOGOJA – PRAV TISTEGA ZDRAVNIKA, KI JE NJENEMU POKOJNEMU MOŽU JAŠI ZLOBECU DIAGNOSTICIRAL DEMENCO. GRE ZA BOLEZEN, KI JE EDEN NAJVEČJIH ZDRAVSTVENIH IN SOCIALNIH IZZIVOV SODOBNEGA ČASA. POGOSTO JE ŠE VEDNO STIGMATIZIRANA, PO NEKATERIH NAPOVEDIH PA NAJ BI DO LETA 2040 POSTALA NAJPOGOSTEJŠI VZROK SMRTI NA SVETU. GENERALNA SKUPŠČINA OZN JE PO DOLGOTRAJNIH PRIZADEVANJIH ŠTEVILNIH STROKOVNJAKOV NEDAVNO SPREJELA DEKLARACIJO O DEMENCI KOT VODILNI NENALEZLJIVI BOLEZNI V SVETU, KAR JE IZJEMNO POMEMBNO. POMEMBNO PA JE TUDI, DA SE OBETA NOVO ZDRAVILO, KI OB ZGODNJEM ODKRITJU BOLEZNI DAJE DODATNO UPANJE.

ZAČNIMO V IZOLI

Družina Lukić se je sem preselila leta 1958, ko je Štefanjin oče dobil službo računovodje v Delamarisu. Štefanija je odraščala še z bratom in sestro, v Izoli pa je šla v tretji razred tiste šole na Gregorčičevi ulici, ki je bila nekoč »stara slovenska šola«, zdaj je že dolgo »stara italijanska šola« in v njej so končno našle prostore številne prostčasne dejavnosti občanov. Njen oče je bil mlad partizan iz Slavonije. Kot eden od osvoboditeljev Trsta je po koncu vojne odšel v vojašnico v Vipavo in tam blizu spoznal njeno mamo. V Vipavi sta se poročila, odšla v Zagreb, nato pa v Izolo.

Zamenjali so nekaj naslovov in Izole svoje mladosti se spominja kot živahnega mesta, polnega otrok, ki so nekoč še plezali po drevesih in se zabavali v naravi. Izolo je imela zelo rada, a oče si je želel nazaj v Zagreb, kjer je bilo za njegovo novo službo trgovskega potnika Delamarisa tudi lažje izhodišče. Štefanija se je temu uprla: »S selitvijo se nisem strinjala. Po maturi sem odšla s kovčkom v Ljubljano in tam ostala za vedno. Nikoli te odločitve nisem obžalovala, čeprav je Zagreb danes lepo mesto. A meni se je takrat zdel kot nekakšne črne rovtve. Ko me je oče nekoč, ko je imel poslovne obiske, poslal v trgovino kupit mortadelo, me je opozoril, da jo tam režejo na debelo – z nožem. Mislila sem, da se šali, pa je bilo res. To je

bil eden glavnih razlogov, da nisem odšla v Zagreb. Le kako bi človek lahko živel v mestu, kjer tako režejo mortadelo?» (smeh)

»To so sicer smešne stvari, vendar pokažejo kulturo kraja. Moja je bila drugačna. Bila sem pogumno, svobodomiselnost dekle, nisem se pustila ukalupiti. Moj cilj je bil, da me nihče ne bo zatiral.«

Ostala je v Ljubljani, študirala ekonomijo in že v drugem letniku v takrat zelo živahnem intelektualnem okolju spoznala svojega Jašo. Poročila sta se v kavbojkah, sredi tedna, v drugem letniku fakultete – zelo zgodaj in precej neobičajno za tisti čas, ko poroke niso bile v modi. A on je bil romantik. Staršev na poroko ni povabila, Ciril in Veronika Zlobec pa sta prišla in bila zelo žalostna, da sta tako zgodaj oddala sina. Njuna poročna priča je bil nedavno preminuli pesnik Andrej Medved. Jašo Zlobca smo poznali kot prevajalca, publicista, politika, tudi ambasadorja, kot pogumnega in drznega govornika. Vse to pa se je z zgodnjo boleznijo zelo spremenilo.

BOLEZEN SPREMENI VSE

Štefanija se spominja, kako je iz temperamentnega človeka postajal vse bolj tih in drugačen. Demenca se je priplazila počasi. Težko so jo diagnosticirali, saj je bil Jaša zanjo pre-

kakšna »bela laž« včasih ne škodi.

»Dr. Aleš Kogoj in dr. Gorazd Stokin sta mi predlagala, da skupaj pripravimo nacionalno strategijo za obvladovanje demence, ki je takrat še nismo imeli. Poznala sem vse poslanke in jih prepričala, da smo dobili podporo. S pomočjo takratnega ministra za zdravje, dr. Dorjana Marušiča (še enega Koprčana) pa smo ustanovili delovno skupino, ki odlično deluje še danes.«

ENERGIJA IN POMEN SPOMINČICE

Štefanija Zlobec skupaj s kolegi, stroko in številnimi prostovoljci po vsej Sloveniji ustvarja demenci prijazno družbo, briše stigmo, povezuje. Je prepoznavni obraz Spominčice in pobudnica številnih dejavnosti. Organizacija danes opravlja pomembno poslanstvo v našem prostoru in tudi izven meja Slovenije. Je zgled in navdih mnogim prostovoljcem, kajti ozaveščanje je temelj razumevanja, ki kliče k večji občutljivosti in družbeni odgovornosti. Brez Štefanije L. Zlobec ne bi bilo srečan Alzheimer Café, Demenci prijaznih točk, ki jih je v Sloveniji že več kot 500, in jih je leta 2022 tudi Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) prepoznala kot inovativen primer dobre prakse. Spominčica je vzpostavila tudi številne mednarodne poveza-

NATAŠA
BENČIČ
RADIO
KOPER

ve, Slovenija pa je članica organizacije Alzheimer Europe. 15. maja bo Slovensko združenje za pomoč pri demenci v Ljubljani organiziralo že 13. mednarodno konferenco **ASK 2026 »Demenca danes: izzivi in rešitve«**. To bo pomembna priložnost za strokovno razpravo o zdravstvenih in socialnih inovacijah na področju demence. Na konferenci bodo vodilni domači in tuji strokovnjaki predstavili najnovejša znanstvena spoznanja, dosežke in primere dobrih praks na področju demence. Ljudje z demenco živijo po vsem svetu. Več kot 55 milijonov jih je, samo v Evropi okrog 10 milijonov, z vsakim od njih pa se ukvarjajo vsaj trije ljudje.

»Zato je zelo pomembno, da demenco odkrijemo zgodaj in podpiramo razvoj novih zdravil. Vsaj 25 let ni bilo nobenega novega, ker znanost ni našla rešitve. Zato se je svetovna stroka usmerila v preventivo. Pa vendar je zdaj več upanja. Pred nekaj leti so v ZDA odobrili novo zdravilo, ki lahko ob zgodnjem odkritju bolezni nekoliko pomaga. Preprosto povedano – odstranjuje škodljive beljakovine iz možganov. O demenci se je treba podučiti, zato je osveščanje tako zelo pomembno: kako se ji s preventivo in zdravim življenjem lahko izognemo, kako komunicirati in ravnati s človekom, ki je zbolel, kajti ljudje z demenco svojega dostojanstva ne morejo več braniti sami. In kako pomagati svojcem oseb z demenco, ki jih bolezen zaradi zahtevnosti dobesedno izžme. Na tem področju nas čaka še veliko dela.«

ŠTEFANIJA S SVOJIM PROFESORJEM SLOVENSŠČINE IZ GIMNAZIJE KOPER - JOŽETOM HOČEVARJEM

Jure Colja: Varnost družin, uspešno gospodarstvo in močna slovenska Istra

»TEMELJ MOJEGA POLITIČNEGA DELOVANJA JE LJUBEZEN DO SLOVENIJE. S TEM OBČUTKOM SEM ODRAŠČAL IN ZATO ŽELIM SLOVENKAM IN SLOVENCEM NAJBOLJŠE. NISEM POPOLN, SEM PA ISKREN. STAVIM NA ODKRITE ODOSE IZ OČI V OČI, NE MARAM SPLETK. TAKŠEN ŽELIM OSTATI TUDI V POLITIKI.«

V luči državnoborskih volitev smo se pogovarjali z mladim Koprčanom **Juretom Coljo**.

Jure, zakaj ste se odločili za kandidaturo?

Sem predstavnik mlajše, neobremenjene generacije. Kot nosilec liste na zadnjih lokalnih volitvah in občinski svetnik sem iz opazovalca stopil v aktivno delovanje. Pri tem me vodi skrb za prihodnost naših otrok. Kot mož in oče si želim varnost naših družin in okolje, kjer se spleča delati, ne pa živeti na račun delavnih ljudi. Stavim na pripravljenost preseči delitve, ki se nam – predvsem mlajšim na desni – pogosto krivično pripisujejo. Prepričan sem, da si Slovenija ne zasluži biti ugrabljena s strani politične klike, ki meni, da si lahko na račun naše prihodnosti privoščijo vse in pri tem ne izbira sredstev. Zaslužimo si reševanje težav, ne ideoloških vojn.

Kateri so največji izzivi in rešitve za Slovenijo?

Obljubljali so 30 dni do specialista in 30.000 stanovanj, dobili pa smo višje davke, nove prispevke, dražje najemnine, beg podjetij in ukinitve reforme, ki

»Biti in ostati med ljudmi tako kot doslej. Prave rešitve za naš prostor lahko najdemo samo skozi dialog z občani, podjetniki, društvi in vsemi, ki tukaj živijo in delajo.«

je prinašala višje neto plače. Denar za zdravstvo mora slediti pacientu. Ljudje morajo imeti pravico do zdravstvene storitve tam, kjer jo dobijo najhitreje in najbolj kakovostno. V sistemu morajo biti vključene vse razpoložljive zdravstvene kapacitete. Predlagamo znižanje davka na oddajanje nepremičnin na **15 oziroma 10 odstotkov** ter jamstveno shemo za mlade, ki med drugim omogoča lažji dostop do posojil do **300.000 evrov**. Podpiramo tudi uvedbo **13. pokojnine**, ohranitev formule usklajevanja **50:50**, usklajevanje pokojnin dvakrat letno in izenačitev odmernih odstotkov. Nezakonite migracije in širša slika Evrope kažeta, da mora biti zaščita naših družin ena od prioritet. Potrebujemo tudi stabilno davčno okolje, razbremenitev dela, ponovno uvedbo dohodninske reforme ter davčno sidro v ustavi. **V času kampanje ste prejeli podporo številnih posameznikov.**

Veseli me, da so moj trud in odkritost prepoznali **dr. Peter Bossman**, podjetnik **Mitja Škerjanc**, svetovno znani producent in kaskader **Rok Cvetkov** ter številni drugi uspešni ljudje z različnih področij. Nji-

hova podpora mi veliko pomeni, še posebej zato, ker presega klasične politične delitve.

Kakšne bodo vaše prioritete, če boste izvoljeni?

Biti in ostati med ljudmi tako kot doslej. Prave rešitve za naš prostor lahko najdemo samo skozi dialog z občani, podjetniki, društvi in vsemi, ki tukaj živijo in delajo. Pomembno je tudi razbremeniti tranzitni promet v slovenski Istri, ki predvsem poleti ne povzroča le preglavic, ampak zavira razvoj naše obale. Razvojno politiko Slovenije je treba bolje uskladiti z razvojem lokalnih skupnosti. Slovenska Istra je **skriti dragulj** z izjemnim razvojnim potencialom zaradi svoje lege ob morju. Zato podpiram pobudo ankaranskega župana **Gregorja Strmčnika**, da bi vse štiri obči-

ne slovenske Istre zaradi svoje lege dobile poseben razvojni status. Trdno podpiram tudi **resolucijo o pomorski usmeritvi Republike Slovenije**, saj moramo kot pomorska država znati izkoristiti prednosti morja in obale – ne le za pristanišče, temveč tudi za turizem, pomorske dejavnosti in druge panoge. Izpostavil bi še **dolgoletno pobudo** občanov, da bi se tovrstne ladje za Luko Koper sicer izven koprškega zaliva, bolj proti odprtemu morju. S tem bi lahko najhitreje zmanjšali hrup in onesnaževanje ladij – v korist vseh obalnih občin. Vse skupne rešitve, ki jih ponujamo v SDS, so namenjene ljudem, ki so dokazali, da so delavni in marljivi. Ti si zaslužijo možnosti za razvoj – ne novih obremenitev in nazadovanja.

VAŠ GLAS

Za varnost naših družin, uspešno gospodarstvo, blaginjo in slišano ter močno slovensko Istro

14 SDS SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA

JURE COLJA

BREZPLAČNA AKCIJA ZBIRANJA NEVARNIH ODPADKOV IZ GOSPODINJSTEV

Od 24.03.2026 do 04.04.2026

Stari akumulatorji in baterije
Zdravila, pesticidi
Kozmetični izdelki, čistila
Topila, lepila, kisline
Barve, laki, spreji
Embalaža, onesnažena z nevarnimi odpadki
Motorna in jedilna olja
Neonska in halogenska svetila

Akcija s premično zbiralnico bo potekala na celotnem območju Mestne občine Koper in Občine Ankaran po ustaljenem urniku objavljenem na www.marjeticakoper.si. Oddaja **NEVARNIH ODPADKOV IZ GOSPODINJSTEV** je za občane **BREZPLAČNA**.

Nevarne odpadke morate oddati v originalni embalaži, zaradi lažjega ravnanja z njimi. Potrebno jih je zbirati ločeno po skupinah in jih ni dovoljeno mešati med seboj.

Več informacij dobite na: www.marjeticakoper.si

storitve mariposa za brezpilotno letenje

Za storitve Mariposa se lahko obrnete na

STANOVANJSKE STORITVE IN OBJEKTI

POMORSKE STORITVE

EKOLOŠKE STORITVE

VAŠ POGLED POPELJEMO TJA, KAMOR SAMI NE BI MOGLI VARNO PRITI.

Tel.: +386 (0)5 9037340

E-pošta: mariposervice@vondeconsulting.si

Naslov: Ankaranska cesta 5A, 6000 Koper

Izjemna Vika Potočnik

UMETNOST DAJE SMISEL JESENI NJENEGA ŽIVLJENJA

»V PRISPODOBI JE ZAME UMETNOST TANKA STRUNA, KATERE ZVOK ŽELIŠ VEDNO ZNOVA SLIŠATI IN RAZISKOVATI. A TO STRUNO JE TREBA ČUVATI, NEGOVATI IN RAZVIJATI. UMETNOST JE ZAME TUDI SPODBUJEVALKA VEDOŽELJNOSTI, USTVARJALNOSTI TER STOPANJA V SVET NEZNANEGA, ZNANOSTI IN OSEBNE RASTI.« PRAVI VIKA POTOČNIK, KI JE S SVOJIM POGUMOM IN NEUKLONLJIVO DRŽO MOČNO ZAZNAMOVALA ZGODOVINO NEKDANJE SKUPNE DRŽAVE, SE KOT LEVINJA BORILA ZA SAMOSTOJNO SLOVENIJO, PET LET VODILA LJUBLJANO, DESETLETJE IN POL PA SVOJO USTVARJALNOST IN NEUSTAVLJIVO ENERGIJO POSVEČALA MLADIM. PO UPOKOJITVI SE JE PODALA NA NOVO POT.

Tudi po upokojitvi ne miruje. Dama, ki je za seboj pustila neizbrisen pečat, pridno ustvarja. Svojo novo ustvarjalnost je našla v kiparstvu. Za seboj ima že nekaj razstav, kmalu pa bo svoje filigransko natančne kipe predstavila še v Trstu.

V ZIBELKO POLOŽENA UMETNOST

Kot najmlajša od petih otrok je na domačem dvorišču veliko opazovala starejše. »V zibelko mi je bilo položeno, da je treba seme ustvarjalnosti in kulture sejati kjer koli in kadar koli. Kultura, umetnost in njuno spodbujanje so bili z menoj povsod – naj je šlo za politično delovanje, županovanje ali delo v humanitarnih organizacijah. Tudi moj prosti čas je bil zapolnjen z iskanjem izraznih tehnik in načinov, kako ujeti svoje želje in motive na platno, papir ali v različne materiale. Vedno sem si prizadevala za izboljšanje finančnega stanja kulturnih zavodov ter za odpiranje prostora alternativnim zvrstem kulture, neinstitucionalni ali ljubiteljski kulturi. Bili so časi, ko to ni bilo lahko, in sem zaradi tega včasih nosila tudi politične posledice,« pove Vika, katere šolski zvezki so bili že od malega polni pisanih rož in okraskov.

Tudi njeni zapiski iz časov političnega delovanja so polni abstraktnih in včasih zastrašujočih likov. Posebej rada je

risala možganske celice v njihovi prepletenosti, kar jo zanima in motivira tudi pri slikanju. Še posebej pa se spominja noči, ko se je vrnila z zasedanja Zvezne skupščine v Beogradu. Politične razmere so bile že zelo zaostrene. Doma je ostala sama in takrat – kot da bi jo prešinila strela – je vzela čopič, barve in začela slikati. Tako se je začela zgodba njenega skrivnega slikanja. Risala je zase in svoja dela skrbno skrivala pred obiski. Vendar pa se je tudi pri umetnosti zavedala, da se je stvari, če jih želiš obvladati, treba naučiti.

DRAGOCENA DOTA STARŠEV

Vse življenje je bila odličnjakinja, res redko pa je dobila tudi kakšno dvojko. »Doma pa sem dobila tudi tisto prleško trmo, ki mi je kasneje v težkih trenutkih pomagala naprej. Vedno se je bilo treba boriti in truditi – najprej zato, ker sem bila vaški otrok in je bilo moje znanje sprva manjše od znanja otrok iz mesta. Trmasta sem bila tudi, ko sem hodila k sosedom pomagat metat seno. Vedno sem hotela biti močna, nikoli nisem obupala,« se spominja svoje mladosti, ki jo je zaznamovala kot osebo in vplivala tudi na njeno poklicno pot.

UMETNOST IZBOLJŠUJE SVET

Prvo polovico kariere si je

VESELI SE TRŽAŠKE RAZSTAVE

Vika pripravlja razstavo v okviru premiere Veronike Deseniške v Slovenskem stalnem gledališču v Trstu. Premiera in odprtje razstave bosta **10. aprila 2026** – razstava ob 19. uri, premiera ob 20. uri.

zgradila v politiki, doživela številne vzpone, pa tudi bridke padce. Drugo polovico pa je posvetila tistim, na katerih svet stoji in so naša vera v prihodnost – otrokom in mladim. Po izteku županskega mandata je tri mandate vodila Pionirski dom – center za kulturo mladih.

»Kultura, umetnost, ustvarjalnost in otroci so mi bili vedno v zavesti in podzavesti kot neizmeren vir in potencial, v katerega je vredno vlagati znanje in izkušnje. Že ob nastopu prvega mandata mi je bil Pionirski dom velik izziv,« poudarja. Za svoje delo je prejela številne domače in mednarodne nagrade. Velikokrat se je spomnila tudi na vzgojo svoje mame ter svoje znanje in izkušnje prenašala na kolektiv, od katerega je vedno pričakovala visoko stopnjo empatije – ene temeljnih človeških vrednot. Vsako obdobje življenja ji je prineslo nov zagon in zadovoljstvo, ker je

ostala zvesta sama sebi in je niso zamajale take ali drugačne ponudbe. Politiko je vedno razumela kot poslanstvo in izjemno lepo delo. Že pred upokojitvijo pa se je podala tudi na umetniško pot.

RADA JE UČENKA

»V zavodu, ki sem ga vodila, smo ponujali številne ustvarjalne programe za otroke, mlade in odrasle. Kiparske delavnice so zvabile tudi mene. Glina, ta primarna masa, me je kar vodila v oblikovanje izpovednih podob. Preden sem se upokojila, sem vedela, da bodo telefoni utihnili, izkušnje in znanja, ki sem jih pridobila na pestri življenjski poti, pa ne bodo več deležni posebnega zanimanja. Hkrati sem čutila, da ne morem obmolkniti, in glina mi je dala priložnost, da spregovorim z drugačnim jezikom. Svoje razstave posvečam različnim ranljivim skupinam in družbenim vprašanjem z jasnim sporočilom. Z ustvarjanjem izzivam svoje sive celice, nenehno razmišljam in iščem rešitve. Živim in opazujem naravo veliko bolj subtilno, umirjeno in spoštljivo. Listi dreves, trava in

ANDREJA COMINO

sence imajo nešteto odtenkov in nians. To pa ne pomeni, da bežim od realnosti – prav nasprotno, nad usodo tega časa sem pogosto zaskrbljena in zgrožena,« pravi Vika, ki je še danes hvaležna za povabilo vodstva Narodnega doma Maribor, kjer je razstavljala svoja dela.

USPEŠNA POLITIČARKA, USPEŠNA UMETNICA

»Bilo me je strah, kajti prvič sem javnosti pokazala svoja dela, ki so že precej napolnila moje stanovanje. Razstava v izjemnem prostoru Sodnega stolpa je bila kot ustvarjena za

moja dela – grafike in kipe. Provokacija in izziv življenju. Več kot 70 ženskih kipov različnih čustvenih izrazov je pri obiskovalcih vzbudilo posebne občutke. V knjigi vtisov je med številnimi zapisi tudi tale: 'Nekaj posebnega je v tej razstavi. Še nikoli se mi ni zgodilo, da bi katera razstava v meni vzbudila tako močna čustva, da bi zajokala,'« je iskrena Vika, ki je od takrat imela že več razstav doma in v tujini.

Trenutno pripravlja razstavo v okviru premiere opere Veronika Deseniška v Slovenskem stalnem gledališču v Trstu. Premiera in razstava bosta 10. aprila 2026 – odprtje razstave ob 19. uri, premiera ob 20. uri. V pripravi je tudi skupna razstava na Kitajskem, ki jo pripravlja s slikarko Huiqin Wang.

»Z razstavami želim opolnomočiti predvsem ženske in spodbuditi njihovo pogumnejšo držo ter odziv na aktualni čas, ko se svet razkrajja z vojaškimi posegi, katerih največje žrtve so otroci in ženske. Gre tudi za odziv na vsakdanje dogajanje – od femicida do odprave skritih in prefinjenih oblik diskriminacije ter zavedanja, da pridobljene pravice žensk pri nas niso samoumevne in zapečatene,« je odločna ta izjemna

ženska, ki se še danes uči in obiskuje slikarsko šolo pri slikarju Blažu Vehovarju. Doma je samoukinja, kipari in natisne kakšno grafiko.

DOMA JE NAJBOLJ USTVARJALNA

»Vsak dan ustvarjam doma, tako da je stanovanje postalo galerija in atelje hkrati. Z veseljem pa se dobim z umetniki na čajju ali kavi, kjer mi pomagajo pri številnih tehničnih vprašanjih, hkrati pa spoznavam njihovo življenje in krepim prijateljstva. V sedanjih družbenih in svetovnih razmerah časi niso naklonjeni umetnosti. Tudi življenje naših umetnic in umetnikov ni lahko. Podhranjenost financiranja, prekarno delo večine ustvarjalcev in nerazvit trg umetnin slabijo moč in podstat družbe. Da je umetnost izjemnega pomena za premikanje družbenih procesov, je pokazala tudi lanska Evropska prestolnica kulture GO! 2025,« razlaga Vika, ki si za v bodoče želi predvsem zdravja in neusahljive ustvarjalne energije.

»Zakaj je iz sveta izginil dialog in se konflikti rešujejo predvsem z militarizacijo in oboževanjem? To so vprašanja, na katera moramo odgovoriti skupaj, ne samo tisti, ki ščitijo svoje parcialne interese in kapital,« sklene.

Foto: Mateja Jordovič Potočnik

Mikroplastika v Jadranu: ali uživanje naših rib lahko škoduje zdravju?

MILICA GOLIJANIN

Kakšna je kakovost našega morja in rib? Strokovnjaka dr. Oliver Bajt in dr. Manca Kovač Viršek o stanju mikroplastike v Jadranu

Pojem, ki ga v zadnjem času pogosto slišimo, je vsekako mikroplastika. Gre za mikroskopske delce plastike, ki ne sodijo v naravno okolje, a jih je sčasoma postalo zelo težko preprečiti v prehranjevalni verigi različnih morskih in sladkovodnih organizmov. Prisotnost mikroplastike spremljajo tudi na Morski biološki postaji v Piranu. Doslej opravljene meritve kažejo, da je onesnaženost našega morja na splošno razmeroma nizka. Kljub temu se problem pojavlja predvsem na površini vode.

»Izvedli smo tudi meritve mikroplastike – rezultati kažejo na precejšnjo obremenjenost našega morja z mikroplastiko, predvsem v primeru onesnaženosti morske vode na površini,« razlagajo na Morski biološki postaji.

Koncentracije mikroplastike so močno odvisne od vremenskih razmer v času vzorčenja, zato se lahko med posameznimi meritvami precej razlikujejo.

OD KOD PRIHAJA MIKROPLASTIKA?

Več kot 80 odstotkov mikroplastike v morju izvira iz kopenskih virov. Tokovi plastiko prenašajo po morju, kjer se kopiči ob obalah in na morskem dnu. Po mnenju strokovnjakov največ mikroplastike ob slovenski obali najverjetneje prinašajo tokovi iz južnega Jadrana, medtem ko so lokalni kopenski viri – na primer komunalne čistilne naprave – manjši, vendar še vedno prisotni.

»Čeprav ne moremo z gotovostjo trditi, so viri s kop-

nega na slovenskem priobalnem pasu in vnosi z rekami manj pomembni, kljub temu da nekaj mikroplastike gotovo pride v naše morje tudi iz lokalnih virov, na primer iz komunalnih čistilnih naprav. Mikroplastika se namreč nahaja praktično povsod, zato so tudi viri vnosa v morje zelo razpršeni,« pojasnjujejo na Morski biološki postaji. Mikroplastika lahko v človeško telo prehaja z vdihavanjem, zaužitjem ali prek kože in sluznic.

JE VARNO JESTI RIBE IZ JADRANA?

Ena najpogostejših skrbi ljudi je vpliv mikroplastike na kakovost rib. Po besedah strokovnjakov se mikroplastika najpogosteje nahaja v želodcih rib, ki jih običajno odstranimo, zato je tveganje vnosa s prehrano omejeno.

»Znanstvene študije kažejo, da lahko skozi črevesno steno prehajajo le zelo majhni delci mikroplastike, še bolj verjetno pa nanoplastika, pri kateri pa je raziskovanje šele v začetni fazi,« pojasnjujejo.

Previdnejši moramo biti pri školjkah in manjših ribah, ki jih pogosto zaužijemo v celoti.

Strokovnjaki poudarjajo tudi, da mikroplastiko v telo vnašamo z vodo, drugo hrano in celo z dihanjem, zato ribe niso edini vir. »Morda so drugi viri še bolj problematični kot morske ribe,« opozarjajo.

Slovensko morje še vedno sodi med bolj čiste dele Jadrana, vendar je mikroplastika danes prisotna praktično povsod. Redne meritve in raziskave so zato ključne za spremljanje njenega vpliva na morski ekosistem in človeka. Za zdaj pa uživanje lokalnih rib ostaja varno, čeprav bo treba nadaljnji razvoj raziskav – zlasti na področju nanoplastike – še naprej pozorno spremljati.

- Vsak dan tople malice – tudi ob vikendih
- Posebne ugodnosti za skupine (rojstni dnevi, obletnice, poslovna srečanja, pogostitve ...)
- Možnost najema glasbe v živo in zimskega vrta po dogovoru

Info in rezervacije: 051-425-995

RESTAVRACIJA
ORNAMENT

Ponedeljek – petek
7.00-22.00
Petek, sobota in nedelja
7.00-24.00

Ferrarska ulica 14, 6000 Koper

Akvarij Piran

MAJHEN AKVARIJ Z VELIKO ZGODBO SLOVENSKEGA MORJA

AKVARIJ PIRAN JE ENA NAJBOLJ PREPOZNAVNIH NARAVOSLOVNIH ZNAMENITOSTI V SLOVENSKI ISTRI. ČEPRAV JE PO VELIKOSTI RAZMEROMA MAJHEN, IMA POMEMBNO VLOGO PRI PREDSTAVLJANJU BOGASTVA SLOVENSKEGA MORJA, IZOBRAŽEVANJU OBISKOVALCEV IN RAZISKOVANJU MORSKEGA OKOLJA. NJEGOVA ZGODBA SEGA VEČ KOT ŠEST DESETLETIJ V PRETEKLOST, V ZADNJIH LETIH PA JE AKVARIJ DOŽIVEL TUDI POMEMBNE PRENOVE. O NJEGOVEM RAZVOJU IN DELOVANJU NAM JE PRIPOVEDOVALA DR. MANJA ROGELJA, STROKOVNA VODJA AKVARIJA.

ZAČETKI IN RAZVOJ AKVARIJA

Zamisel o akvariju v Piranu se je pojavila že konec petdesetih let prejšnjega stoletja. Prvi zapisi o potrebi po takšni ustanovi segajo v leto 1958, uradno pa je bil akvarij ustanovljen leta 1964. Za javnost se je odprl nekaj let pozneje, leta 1967. Dolga leta je deloval pod okriljem Gimnazije, elektro in pomorske šole Piran, leta 2022 pa je prešel pod okrilje Univerze na Primorskem. Danes predstavlja pomemben del znanstvene, izobraževalne in turistične ponudbe mesta. V prvih desetletjih delovanja so bili akvariji precej manjši, vodni sistem pa bistveno enostavnejši kot danes. Morska voda je v akvarije pritekala neposredno iz morja, kar je pogosto povzročalo težave. Ob visokih temperaturah se je voda hitro pregrevala, ob morebitni okvari črpalke pa je bil ogrožen celoten sistem, kar je v preteklosti povzročilo tudi pogine živali.

VELIKA PRENOVA LETA 2008

Ko je oprema postajala zastarela, so se odločili za temeljito prenovo. Leta 2008 so akvarij zaprli za približno leto in pol, jeseni 2009 pa so ga ponovno odprli v povsem prenovljeni podobi, kakršno poznamo danes.

Obnova je zajela praktično celotno stavbo v Vili Piranesi. Ohranjen je ostal le del prvotnega kamnitega nadstropja, preostali del objekta pa je bil zgrajen na novo. Prenova ni obsegala le stavbe, temveč tudi celoten tehnični sistem akvarija. Uvedli so sodoben polzaprt sistem kroženja vode. Morska voda danes kroži po akvarijih skozi filtre in sterilizacijske sisteme, nato pa se ohlaja v posebnem hladilnem sistemu na strehi stavbe. Sistem nadzorujejo senzorji, ki uravnavajo temperaturo in kakovost vode. Zaradi segrevanja morja v zadnjih letih je hlajenje vode postalo nujno celo pozimi.

NEDAVNA PRENOVA OSREDNJEGA DELA

Akvarij je bil nedavno deležen še ene pomembne prenove, ki je zajela osrednji del razstavnega prostora. Obnova je trajala približno mesec in pol, vendar je zahtevala večletne priprave. Prenovili so strop, del notranjosti ter več manjših akvarijev. Posebno pozornost so namenili zamenjavi akvarijskih stekel, ki imajo omejeno življenjsko dobo. Stara stekla so bila sčasoma poškodovana in motna, nova pa obiskovalcem omogočajo bistveno boljši pogled na živali. Pri prenovi so sodelovali tako slovenski izvajalci kot tudi strokovnjaki iz Avstrije, saj določene specializirane akvarijske opreme v Sloveniji ni mogoče dobiti.

ZAKAJ JE AKVARIJ PIRAN POSEBEN

Akvarij Piran je poseben predvsem zato, ker predstavlja vrste iz slovenskega morja. V nasprotju z velikimi svetovnimi akvariji, ki prikazujejo živali z vsega sveta, se piranski akvarij osredotoča na lokalno biotsko raznovrstnost. V akvariju je trenutno približno 57 vrst rib in okoli 90 vrst nevretenčarjev. Med najbolj zanimivimi prebivalci so škarpene, morene, kirnje, morske mačke in številni manjši organizmi, ki jih obiskovalci v naravi pogosto sploh ne opazijo. Poseben simbol akvarija je dolgonosi morski konjiček, ki je tudi del njegovega logotipa. Gre za zaščiteno in občutljivo vrsto, ki s svojo nenavadno biologijo vedno znova navdušuje obiskovalce.

Za delovanje akvarija skrbi majhna, a predana ekipa strokovnjakov. Njihov vsakdan vključuje hranjenje živali, čiščenje akvarijev, nadzor nad tehničnimi sistemi ter spremljanje zdravja živali. Vsako jutro zaposleni najprej pregledajo vse akvarije, preverijo delovanje črpalk in kakovost vode. Nato se začnejo redna dela, ki vključujejo hranjenje živali, čiščenje stekel in vzdrževanje sistema.

Enkrat letno akvarij za približno tri do štiri tedne zaprejo, da lahko temeljito očistijo akvarije, pregledajo živali in opravijo nujna vzdrževalna dela. Pri delu pogosto sodelujejo tudi ribiči, ki v akvarij prinesejo zani-

mive ali redke ulove, ter študenti in dijaki, ki v akvariju opravljajo prakso.

Akvarij ima tudi pomembno izobraževalno vlogo. Vsako leto ga obiščejo številne šolske skupine, ki v okviru naravoslovnih dni spoznavajo življenje v morju. Za učence in dijake organizirajo vodene ogledne, tematske predstavitve ter poletne delavnice. Otroci lahko spoznajo delo akvaristov, prehranjevanje morskih živali in posebnosti posameznih vrst. Ker akvarij deluje pod okriljem Univerze na Primorskem, redno sodeluje tudi pri univerzitetnih predmetih, raziskovalnih projektih in terenskem delu študentov.

KDO OBISKUJE AKVARIJ PIRAN?

Akvarij je odprt skoraj vse leto. Pozimi je odprt od 10. do 17. ure vse dni v tednu, razen ob ponedeljkih. Spomladi obratuje od 10. do 19. ure, poleti pa od 10. do 20. ure. Delež slovenskih in tujih obiskovalcev se skozi leto precej spreminja, vendar večina obiskovalcev še ved-

no prihaja iz Slovenije. V poletnem času je delež tujih gostov precej višji in predstavlja skoraj polovico vseh obiskovalcev. Izven glavne turistične sezone je ta delež precej manjši – februarja je na primer znašal nekaj manj kot 20 odstotkov. Največ obiskovalcev iz tujine prihaja iz Avstrije, Nemčije in Italije, sledijo pa gostje iz Hrvaške, Češke in Madžarske. Tudi pri teh državah so opazne sezonske razlike, saj število obiskovalcev niha glede na turistično sezono.

POMOČ POŠKODOVANIM ŽIVALIM

Poleg razstavne in izobraževalne dejavnosti ima akvarij pomembno vlogo tudi pri skrbi za poškodovane prostoživeče morske živali. Sodeluje z Zavetiščem za prostoživeče živali Muta, ki skrbi za oskrbo tovrstnih živali v Sloveniji. V slovenski Istri

JAN
ŠPEH

je Akvarij Piran pogosto prvi naslov, na katerega se obrnejo ljudje, ko najdejo poškodovane morske živali. Pogosto gre za morske želve, ki se zapletejo v ribiške mreže ali utrpijo poškodbe zaradi človekovih dejavnosti. V takšnih primerih akvarij poskrbi za prvo oskrbo živali in uskladi nadaljnjo pomoč s strokovnjaki iz zavetišča.

POGLED V PRIHODNOST

V prihodnje želijo v akvariju še okrepiti izobraževalne programe, sodelovanje s šolami ter različne delavnice za otroke in odrasle. Novost je tudi prenovljena trgovinica, ki jo zdaj upravlja akvarij sam. V njej bodo na voljo predvsem lokalni izdelki, knjige o morju ter izobraževalni materiali, povezani z življenjem v severnem Jadranu. Čeprav je Akvarij Piran majhen, ostaja pomembno okno v svet slovenskega morja. S svojo zbirko živali, izobraževalnim delom in raziskovalnimi projekti obiskovalcem približuje bogastvo življenja pod morsko gladino ter spodbuja spoštovanje in varovanje morskega okolja.

Makro5
Z vami gradimo že več kot 30 let.

Zmelkoow

Potem ko so že izpeljali serijo preventivnih poslovnih koncertov, se zasedba Zmelkoow na sceno »vrača« enako – ali še bolj – udarno kot nekoč.

Izdajanje singlov, ki jih praviloma pospremijo z videospoti, so pred kratkim nadgradili z izdajo novega albuma Plus. Medtem slavijo 100-letnico tržaškega Jamesa Bonda Sergiota in se ob tem jubileju pripravljajo na današnji Veliki veseli koncert v Ljubljani. Nato jih bo mogoče na odru ujeti še v izolskem kulturnem domu 27. marca in v novogoriški Mostovni 21. marca.

Poleg zimzelenih uspešnic bodo na koncertih odmevali tudi vrhunci njihovega enajstega albuma. Ta prinaša enajst skladb, med njimi nekatere že predstavljene: aktualno Realni svet, novo različico njihove kultne skladbe – tokrat naslovljene Sempre Sergio –, Pismo komarju, skladbo Še dobro in odo pohlepni elitam Samo zase kot prase. Poleg teh pa še šest mojstrovini, ki s pronicljivimi besedili skozi mestoma navidez banalno in vsakodnevno površje zadenejo bistvo. Ob tej priložnosti smo se pogovarjali s frontmanom zasedbe, Gorazdom Sedmakom Gogo, ki nam je med drugim razložil, kje je ključ do njihovih uspehov.

Zmelkoow ste na sceni že desetletja – kaj vas danes še vedno najbolj žene k ustvarjanju?

Eno je to, da »materiala« v obliki lepih, smešnih, neumnih in čudaških stvari in ljudi okoli nas, pa tudi malo dlje od nas, nikakor ne zmanjka, kar nas kar naprej sili v pisanje pesmi. Drugo pa je to, da je ustvarjanje kot proces lepo. Ko nam uspe sestaviti dober komad, je to vedno dober občutek in razlog za veselje. Ob tem pa se tudi dobro zabavamo ...

Kako se je vaš ustvarjalni proces spremenil od začetkov do danes?

Niti ne pretirano. Mogoče smo malenkost bolj učinkoviti, ker smo skozi leta nekatere najbolj brezupne oblike eksperimentiranja opustili. Je pa res, da še posebej s strani ritem sekcije še vedno občasno prileti kakšna briljantna ideja v stilu: »Kaj če bi to zaigrali na lego kocke ali smučke?«

Se vam zdi, da je danes težje kot nekoč napisati izvirno »zmelkoow« pesem?

Morda malo. Veliko komadov že imamo posnetih, kar pomeni, da smo že dosti idej »potrošili«. Nočemo pa se ponavljati, ker bi potem sami sebi postali dolgočasni. Po drugi strani pa se svet spreminja, mi zorimo (še malo, pa bomo starejši mladinci) in nam malo drugače delujejo glave in srca, kar avtomatično pripelje do drugačnih pesmi, kot so bile tiste, ki smo jih pisali v srednji šoli.

Ste imeli kdaj občutek, da publika ironijo razume drugače, kot ste si jo zamislili?

EVA
BRANC

Iskreno povedano, že od vsega začetka vidim, da večina ljudi razume naše štose precej po svoje. Del je pa tudi takih, ki čisto ena na ena tudi največje in očitne kozlarije in zajebancije razume smrtno resno – »Aha, oni so živčne egocentrične svinje, torej jih je treba poslati v zakol ...« Tako da sem prav vesel, ko občasno naletim na koga, ki je dojel poanto našega bluzenja.

Ali danes v Sloveniji še znamo sprejeti samoironijo?

Eni ja, drugi ne. Saj je najbrž povsod tako. Samoironija zahteva nekaj inteligence in samozavesti, oboje pa je bojda po Gaussovi krivulji razporejeno. Včasih je sicer malo nagnjena, odvisno od vetra ...

Kako ohranjate energijo in kemijo v skupini po toliko letih?

Živimo zdravo, jemo sadje, kosmiče, meditiramo in telovadimo. Le tu in tam se sicer kdo pregreši in poje kak košček pustega mesa ter spiže požirek piva. Ok, malo pretiravam ... Smo očitno dovolj kompatibilna in skulirana ekipa, da se imamo fajn skupaj. Ne verjamem, da obstaja kak recept za to. Pač, sreča nas je srečala, če se nas že pamet izogiba.

Kaj je največja prednost tega, da ste tako dolgo skupaj?

Zelo rad bi odgovoril, da smo zaradi tega bolj uigrani, ampak na žalost se glede tega resetiramo vsakič, ko gremo spat. No, do neke mere je pri tako dolgem stažu dobro to, da precej gotovo veš, kako se kdo odziva v kakšnih situacijah. Tako da se lahko pravočasno skriješ, ko se na primer Žaretu v očeh pojavi neustavljiva želja po ubijanju.

Se spomnite kakšnega posebej nenavadnega ali nepozabnega koncertnega trenutka?

Uh, tega je bilo veliko. Recimo, ko so na nekem bajkerskem žuru med koncertom priletele na oder tri gole striptizete, ki so imele pred ali za nami svojo točko. Edino, kar nam je uspelo takrat zaigrati, je bil začetek pesmice Kuža pazi. In punce so se v trenutku vrgle na vse štiri in z jezički ven oponašale kužke ...

Je današnja publika drugačna kot v 90. letih?

Ja. Nekateri fantje so medtem dobili brke, drugi opešavili, nekatera dekleta so se ojačala v zadnjico ... Seveda pa ves čas prihajajo tudi nove generacije, tako da imamo pogosto pod odrom kar starostno uravnotežen vzorec populacije. Je pa publika »sfiltrirana« glede na glasbeni okus in najbrž tudi delno pogled na svet, tako da kar neproblematično skupaj žurajo.

Katera vaša pesem v živo vedno najbolj »vžge«?

Malo je to odvisno od placa. Ponekod Bit, drugje Sen-

tiš navadni, Poredni gosti, Ko-po ... Kakšnih sedem ali osem pesmi moramo skoraj vedno igrati, če nočemo po špilu poslušati očitkov, da nismo odigrali najboljšega komada ever ...

Kako gledate na spremembe v slovenski glasbeni industriji?

Mi se pravzaprav nikoli nismo počutili del »industrije«, saj smo – z izjemo ene plošče – vse sami snemali, izdajali itd., tako da jo

tudi bolj malo spremljamo. Pač, včasih so se stvari izdajale na kasetah in ploščah, danes pa na konzervah in v oblakih ... Slovenija je tako majhen trg, da je v resnici sploh težko govoriti o industriji. Ajde, če že, o obrtniških cehih.

Kaj bi danes svetovali mladi glasbeni skupini, ki začenja svojo pot?

Naj delajo, kar jim je všeč, in vztrajajo. Zdi se mi, da danes mnogi mladi bendi obu-

pajo prezgodaj. Mi smo deset let nažigali, preden smo prišli do studia.

Kje vidite Zmelkoow čez deset let?

Na Wembleyu z Duo Lipo, Beyoncé in Taylor Swift na back vokalih.

Bi kdaj naredili projekt, ki bi popolnoma odstopal od vašega prepoznavnega sloga?

Smo jih že kar nekaj, ampak so bolj kot ne »padli mimo«. Meni je recimo zelo pri srcu naša plošča Čista jajca?, ki je zelo drugačna od ostalih, ampak jo zelo malo ljudi pozna – ravno zato, ker smo šli precej ven iz pop formata. Da niti ne omenjam projekta Turbo Dalmacija, ki smo ga izdali pod psevdonomom Internet bend. Še dandanes se ponekod najde CD v kategoriji »bivše domače«. Poglej si na YT Stipe i njegov čača sa Brača ...

Katera je po vašem mnenju najbolj podcenjena pesem zasedbe Zmelkoow in katera pesem je vam najbližje?

Če bi prav moral izbrati, nas še najbolje opiše pesem Ljubo doma, mi pa pri Ljubotu. Predvsem začetni verz: »dokler ne vemo, kam smo hoteli priti, se nismo izgubili«. Glede podcenjenih bi osebno izbral komade Polna luna, Orao pao, Sendwitsch, Suxes ... Ma, dosti jih je, ki so mi lepi, pa jih nimamo prav pogosto prilike igrati.

Za ljudi, naravo in skupnost

PESTER ZAČETEK LETA ZA OKOLJE PIRAN

Prvi meseci leta so bili za Okolje Piran zelo dejavni. Podjetje je uvedlo nove storitve za občane ter izvedlo več projektov in dogodkov, ki prispevajo k urejenemu prostoru in živahnemu družbenemu življenju v občini.

SODOBNEJŠE PLAČEVANJE POLOŽNIC

Med pomembnejšimi novostmi je uvedba avtomatskega plačilnega terminala, ki uporabnikom omogoča poravnavo vseh položnic Okolja Piran s plačilno kartico tudi izven uradnih ur blagajne. Terminal je nameščen v recepciji upravne stavbe na Arzah in je dostopen vsak delovnik med 8. in 15. uro. Rešitev prinaša hitrejšo in enostavnejše plačevanje brez čakanja v vrsti, predvsem pa več fleksibilnosti za uporabnike, ki zaradi delovnih obveznosti težje poravnajo svoje obveznosti v času odprtja blagajne.

PRAZNIK KULTURE V ZNAMENJU KNJIG IN KOSOVELA

Februar je bil zaznamovan tudi s kulturno in izobraževalno obarvanimi dogodki. Ob slovenskem kulturnem prazniku je Okolje Piran v sodelovanju z Avditorijem Portorož pripravilo kulturno izmenjavo knjig, plošč in drugih avdiovizualnih nosilcev. Dogodek je povezal različne generacije obiskovalcev, pri izmenjavi pa sta sodelovali tudi Mestna knjižnica Piran in Mestna knjižnica Izola. Dopoldne so prostor napolnili ot-

roci iz vrtcev in šol, popoldne pa ljubitelji branja, ki so največ zanimanja pokazali za klasiko, kriminalke ter knjige s področja zdravja in psihologije. Program je dopolnil pogovor o zapuščini pesnika Srečka Kosovela, ki je ponudil vpogled v njegovo življenje in pomen njegovega ustvarjanja za slovenski kulturni prostor. Praznik kulture so zaključili z zasaditvijo 42 vrtnic sorte Prešeren v parku ob lipovem drevoredu v Portorožu. Gre za prvo v Sloveniji vzgojeno vrtnico, ki simbolno povezuje naravo, kulturo in slovensko literarno dediščino.

ZNANJE O VRTNICAH ZA VSE GENERACIJE

Veliko zanimanja je pritegnila tudi delavnica obrezovanja vrtnic, ki jo je Okolje Piran organiziralo že tretje leto zapored. Udeleženci so v rožnem vrtu spoznali osnovna pravila rezi različnih vrst vrtnic ter znanje preizkusili tudi v praksi. Izobraževanje se je nadaljevalo s predavanjem o ADR vrtnicah – sortah, ki so posebej odporne na bolezni in primerne za javne ter zasebne zasaditve.

UREJANJE OLJČNIKA IN OAZE METULJEV V JERNEJEVEM KANALU

Okolje Piran je februarja uredilo tudi oljčnik ob Jernejevem kanalu, kjer so odstranili zaraščeno vegetacijo in očistili območje. Marca je sledila dopolnilna zasaditev desetih oljk sorte buga ter obrezovanje obstoječih dreves, za katera bodo poslej redno skrbeli in jih strokovno vzdrževali. V neposredni bližini so začeli urejati še oazo za metulje. Z zasaditvijo raznolikih cvetočih rastlin želijo ustvariti pisan in živahen prostor, ki bo s pravo izbiro rastlin privabljal metulje ter druge opraševalce. Ko bo zasaditev v polnem razcvetu, bo nova cvetoča oaza ne le koristna za ohranjanje naravne pestrosti, temveč tudi prijetna popestritev prostora ob Jernejevem kanalu.

ZAKLJUČNA FAZA OBNOVE CERKVE NA PIRANSKEM POKOPALIŠČU

V zaključni fazi je tudi obnova zunanjsčine cerkve sv. Mohorja in Fortunata na piranskem pokopališču. Projekt vključuje prenovo ploščadi, stopnišč in talnih grobnic z uporabo avtohtonega istrskega kamna, dela pa potekajo pod nadzorom Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije. Ob tem potekajo tudi pogovori o obnovi notranjih poslikav, pri kateri bi sodelovali študenti restavratorstva. Z omenjenimi projekti Okolje Piran dokazuje, da komunalne storitve niso le vsakodnevno vzdrževanje infrastrukture, temveč tudi aktivno soustvarjanje kakovostnega prostora za življenje.

Kaj nam prinaša pomladna moda?

Moda za pomlad 2026 prinaša svež in bolj izrazit pristop k oblačenju.

Po obdobju nevtralnih barv in minimalističnih garderob se vrača želja po barvah, osebnem izrazu in bolj premišljenih modnih kombinacijah. Kljub temu trendi ne spodbujajo pretiravanja, temveč ravnovesje med estetiko, udobjem in uporabnostjo. Oblečila naj bodo nosljiva, prilagodljiva vsakdanjemu življenju in dovolj vsestranska, da jih lahko kombiniramo za različne priložnosti.

Kolekcije, predstavljene na modnih pistah v Parizu in Milanu, kažejo jasno smer, v kateri se razvija moda. Oblikovalci poudarjajo premišljene kose namesto kopičenja oblačil, barve, ki izražajo energijo in optimizem, ter kroje, ki so udobni, vendar še vedno oblikovno zanimivi. Po letih bolj zadržanega oblačenja se moda ponovno povezuje z emocijami in identiteto posameznika.

POMEMBNO VLOGO V POMLADNI SEZONI IGRAJO BARVE

Med najbolj opaznimi odtenki je masleno rumena, ki postaja nova topla nevtralna barva in se odlično poda k lahkotnim oblekam, bluzam ali enobarvnim kombinacijam. Poleg nje se pojavljata tudi mint zelena in pudrasto rožnata, vendar v nekoliko bolj intenzivnih in sodobnih odtenkih. Moda se ne boji niti drznejših kombinacij, zato bomo pogosto videli tudi limetno zeleno, modro in oranžno.

VZORCI, KI BODO SPREMLJALI TO POMLAD

Pisani in igrivi vzorci s prihodom pomladi ponovno stopajo v ospredje modnih kombinacij. Pomlad je namreč letni čas, ko vzorci pokažejo ves svoj modni potencial. Vsi vemo, da pomlad brez cvetlic preprosto ne obstaja – in tako je tudi v modi. Letošnjo pomlad bodo posebej priljubljeni drobni cvetlični vzorci, ki jih bomo srečevali na romantičnih bluzah, lahkih oblekah in tudi modnih dodatkih. Med brezčasnimi vzorci, ki se vedno znova vračajo v garderobo, so tudi pike. Letos so resen kandidat za enega glavnih modnih trendov sezone. V klasični črno-beli različici ali v barvitih kombinacijah so idealna izbira, če želimo vsakodnevni garderobi dodati kanček igrivosti. Med pomladnimi trendi so tudi živalski vzorci, vendar letos še posebej izstopa zebri-

vzorec. Trendseterke in zvezdnice ga nosijo v popolnih kombinacijah ali le kot modni poudarek. Ta vzorec doda videzu drznost in energijo, ki ju nova sezona še kako potrebuje.

POMLADNI MODNI MUST-HAVE KOSI

Med ključnimi kosi sezone izstopajo lahkotne midi obleke v izrazitih barvah, dvodelni kompleti, ki jih lahko nosimo skupaj ali ločeno, ter lahke bluze z zanimivimi teksturami ali detajli. Pomemben del garderobe ostajajo tudi hlače s širokimi hlačnicami, ki so udobne

in hkrati zelo elegantne, ter telovniki z gumbi. Takšni kosi so zasnovani tako, da jih lahko z manjšimi spremembami v kombinacijah nosimo od jutra do večera.

ANDREJA
ČMAJ FAKIN

Vabljeni v dm prodajalno!

Obala 20a, Portorož

Pričakujemo vas od ponedeljka do sobote, od 8. do 20. ure.

PREVERJAMO URBANE MITE

Pametni telefoni

Pametni telefoni so v zadnjih dveh desetletjih postali ena najpomembnejših tehnoloških naprav v našem vsakdanjem življenju. Večina ljudi jih uporablja vsak dan – za komunikacijo, dostop do informacij, fotografiranje, poslušanje glasbe, igranje iger, plačevanje računov in celo za delo ali šolanje.

Ker so tako razširjeni in ker se tehnologija hitro razvija, se okoli njih pojavlja tudi veliko različnih govoric, mitov in napačnih prepričanj.

Veliko teh mitov izvira iz časov starejših mobilnih telefonov ali starejših vrst baterij, ki so delovale drugače kot današnje. Drugi miti nastanejo zaradi napačnega razumevanja tehnologije ali pa se razširijo po internetu in družbenih omrežjih, kjer jih ljudje pogosto delijo brez preverjanja. Zaradi tega lahko uporabniki verjamejo informacijam, ki niso povsem točne ali pa so popolnoma napačne.

Takšna prepričanja lahko vplivajo tudi na način, kako uporabljamo telefone. V resnici pa številne raziskave in razlage strokovnjakov kažejo, da so nekateri od teh mitov precej oddaljeni od resnice.

Zato je pomembno, da takšne trditve preverimo in ugotovimo, kako telefoni dejansko delujejo.

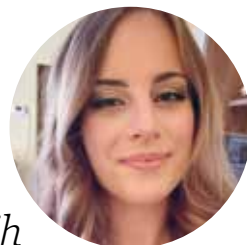
1. Več megapikslov pomeni boljše kamero. Ne drži. Veliko ljudi verjame, da je kamera v telefonu boljša, če ima več megapikslov. Megapiksli niso najpomembnejši dejavnik kakovosti fotografije. Veliko večji vpliv imajo velikost senzorja, kakovost leče in programska obdelava slike. Telefon z manj megapiksli lahko zato posname boljše fotografije kot telefon z več megapiksli, če ima boljše optiko in programsko obdelavo.

2. Nov telefon je treba prvič polniti 12 ur. Ne drži. Ta mit izvira iz časa starejših baterij, ko je bilo priporočljivo, da se naprava prvič polni zelo dolgo, da bi baterija dosegla polno zmogljivost. Sodobni pametni telefoni uporabljajo litij-ionske baterije, ki takšnega postopka ne potrebujejo. Telefon lahko začnemo uporabljati in polniti normalno že takoj po nakupu. Prav tako ni treba čakati, da se baterija popolnoma izprazni – baterijo lahko polnimo kadar koli.

3. Polnjenje telefona čez noč uniči baterijo. Ne drži. Veliko ljudi se izogiba polnjenju telefona čez noč, ker menijo, da se baterija lahko »prepolni« in poškoduje. Sodobni telefoni imajo vgrajene sisteme za upravljanje polnjenja, ki preprečujejo prekomerno polnjenje. Ko baterija doseže 100 %, telefon samodejno ustavi dovod energije ali preklopi na vzdrževalno polnjenje.

4. Zapiranje vseh aplikacij pospeši telefon. Delno drži. Veliko uporabnikov redno zapira vse aplikacije v ozadju, ker menijo, da bo telefon tako hitrejši in da bo baterija trajala dlje. Sodobni operacijski sistemi za telefone samodejno upravljajo pomnilnik in aplikacije v ozadju. Stalno za-

MANCA
HRIBOVŠEK

piranje aplikacij lahko celo porabi več energije, ker mora telefon aplikacijo ob ponovnem odpiranju znova zagnati.

5. Pametni telefoni povzročajo raka. Zaenkrat ne drži. Eden najpogostejših strahov je, da sevanje mobilnih telefonov povzroča raka. Nova velika analiza, ki jo je naročila Svetovna zdravstvena organizacija (WHO), je pokazala, da uporaba mobilnih telefonov ni povezana z večjim tveganjem za raka, zlasti raka na možganih ali glavi. Raziskovalci so pregledali 63 znanstvenih študij iz 22 držav, ki so bile objavljene med letoma 1994 in 2022. Rezultati so pokazali, da tudi pri ljudeh, ki telefone uporabljajo pogosto ali že več kot desetletje, ni večje verjetnosti za razvoj raka. Študija je tudi ugotovila, da se kljub velikemu povečanju uporabe mobilnih telefonov v zadnjih desetletjih število primerov raka na možganih ni poveča-

lo. Razlog je v tem, da mobilni telefoni oddajajo neionizirajoče radijske valove, ki nimajo dovolj energije, da bi poškodovali DNK ali povzročili rakave spremembe v celicah. Raziskovalci zato zaključujejo, da trenutno ni dokazov, da bi uporaba mobilnih telefonov povzročala raka, čeprav se raziskave še naprej nadaljujejo, da bi spremljali dolgoročne učinke tehnologije. Pametni telefoni so kompleksne naprave, zato ni presenetljivo, da se o njih širijo številni miti. Nekateri izvirajo iz starejših tehnologij, drugi pa iz napačnih informacij, ki se hitro razširijo po internetu. Kljub temu pa je pomembno, da telefone uporabljamo premišljeno in zmerno. Čeprav nam tehnologija olajša komunikacijo in dostop do informacij, lahko prekomerna uporaba telefonov pomeni, da manj časa namenimo ljudem okoli sebe in dejavnostim v resničnem svetu. Zato je dobro, da včasih telefon odložimo, se pogovorimo z družino ali prijatelji in več časa namenimo neposrednim stikom. Ravnovesje med tehnologijo in vsakdanjim življenjem nam lahko pomaga, da telefone uporabljamo kot koristno orodje, ne pa kot nekaj, kar nas oddaljuje od ljudi okoli nas.

Vrt v aprilu

Počasi se poslavlja mesec marec. Niso ga zaman imenovali sušec. V tem mesecu zemlja izčrpa zimsko vlogo in se začne počasi sušiti. Padavin je bilo v marcu le za vzorec, zato v upanju na bolj deževen april takoj začnemo z obdelavo, setvijo in sajenjem na naših vrtnih površinah.

SAŠO
MEJAK

Na že pripravljene gredice lahko posadimo vzgojene sadike, ki jih dobimo v specializiranih trgovinah. Posadimo solato, špinačo, blitvo, peteršilj, zeleno, rdečo peso, čebulo in rukolo. Sredi meseca lahko, glede na vremenske razmere, posadimo tudi prve plodovke. V specializiranih trgovinah je bogata ponudba različnih sort paradižnika, paprike, melancanov in feferonov. Ob sajenju je vedno dobro dodati nekaj kakovostnega gnojila in substrata v sadilno jamo. Pomembno je tudi, da sadike dobro zalijemo in jim po potrebi pripravimo oporo.

Zeliščni vrt se v aprilu bujno razrašča. Rastline bogato odganjajo, zato je pravi užitek sprehoditi se med njimi. V tem obdobju je v specializiranih trgovinah na voljo široka paleta zelišč in dišavnic. Trajne rastline pregledamo in preverimo, ali so dobro odgnale, eno-

letne pa vsako sezono dosadimo na novo. Posadimo lahko šetraj, luštrek, meliso, borago, ognjič, kamilico, drobnjak, baziliko, smilj in še številne druge zanimive dišavnice ter zeliščne rastline. Bolj ko temperatura rastejo, bolj je naš zeliščni vrt podoben pravemu aromaterapevtskemu kotičku. Kdor še ni porezal oljk, lahko to stori tudi aprila. Druga obrezovanja so se večinoma že zaključila, saj je večina rastlin že v vegetaciji. V tem obdobju je pomembno, da opazujemo razvoj rasti in preprečujemo napade škodljivcev ter bolezni. Če opazimo nepravilen razvoj listov ali brstov, se v specializiranih trgovinah z usposobljenim osebjem pozanimamo, kaj bi lahko povzročilo težave. Po potrebi ukrepamo po navodilih. Če imamo travo kot podrast, je april čas tudi za prvo košnjo.

V **okrasnem vrtu** se začenja obdobje, v katerem zelo uživamo. S cvetenjem nas obdarjajo čebulnice, spominčice, belisi, mačehe in primule. Hkrati pa moramo že razmišljati o cvetenju, ki bo krasilo gredice in okenske police skozi poletje in jesen. V dobro založenih vrtnarijah in specializiranih trgovinah bomo našli širok izbor rastlin, ki bodo polepšale vrtove, gredice in balkone. Izbiramo lahko med različnimi barvami pelargonij, surfinij, verben, begonij, tagetesov, dalij, fuksij, vodenk in zmajevih kril.

Tistim, ki imate na vrtu veliko sonca, bodo gazanije in asteriscus pričarali pravi cvetlični raj. Tudi v balkonska korita lahko lepo vključimo omenjene rastline. Za bolj senčne lege je odlična okrasna kopriva, ki s svojo barvito rastjo ustvari čudovit okras na vrtu ali terasi. Tudi vrtnice začnejo v tem času kazati svoje cvetove, zato moramo biti pozorni, da jih pravočasno zaščitimo pred boleznimi in škodljivci. Proti koncu meseca nas razveselijo še ptonike s svojimi čudovitimi barvami. April je mesec razcveta okrasnega vrta, zato moramo v njem vsak dan uživati.

Travno rušo je treba dobro prezračiti in odstraniti vso suho travo. Zelo pomembno je tudi dosajevanje na mestih, kjer je trata redka. Za to uporabimo kakovostno, oplaščeno seme. Opravimo tudi gnojenje, da se bo travna ruša lepo razvila in bo primerna za uživanje. Namakalni sistem pripravimo in preverimo, da bo pripravljen za uporabo, ko ga bomo potrebovali.

ELEKTROCENTER

Salon svetil in največja ponudba elektromateriala
Vanganelška c. 6, Koper • www.elektro-center.si
Tel.: 05/ 612 1500 • GSM: 041 283 385

Vabljeni v specializirano trgovino z elektrotehničnim materialom • Z načinom samopostrežbe za vaš hitrejši nakup

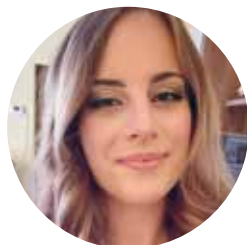
GEODETSKE STORITVE d.o.o. PORTOROŽ

VBS d.o.o. Portorož
Obala 125, 6320 Portorož
tel.: 05/677-85-80
GSM: 031/637-176
e-mail: bogdan@vbs.si

TRADICIONALNA VELIKONOČNA JED

Šunka v testu

MANCA HRIBOVŠEK

Začetek aprila bo zaznamoval velikonočni vikend, ki je eden najpomembnejših krščanskih praznikov. Simbolizira novo življenje, upanje in pričetek pomladi. Praznik je povezan s številnimi običaji, med katerimi ima posebno mesto tudi praznična hrana.

hrane po obdobju odpovedovanjanja. Pogosto jo pripravijo kuhano ali pečeno, v nekaterih krajih pa jo spečejo tudi v testu, kar je zelo priljubljena praznična jed. In prav recept za šunko v testu bom danes delila tudi z vami.

SESTAVINE:

- približno 1 kg šunke
- 500 g moke
- 1 kocka kvasa (ali 1 vrečka suhega kvasa)
- približno 250 ml toplega mleka
- 1 jajce
- 50 g masla
- 1 žlička sladkorja
- 1 žlička soli
- po želji 1 jajce za premaz

POSTOPEK:

Najprej pripravimo testo. V skodelici zmešamo malo toplega mleka, sladkor in kvas ter posodo pokrito pustimo nekaj minut, da kvas začne delovati in nastane kvasec. V večjo posodo damo moko in sol, nato dodamo vzhajan kvas, jajce, stopljeno maslo ter preostalo mleko. Iz sestavin zamesimo mehko testo in ga gnetemo toliko časa, da postane gladko in prožno. Lahko ga gnetemo na roke ali pa si pomagamo s kuhinjskim robotom. Testo damo v posodo, jo pokrijemo s kuhinjsko krpo in pustimo prib-

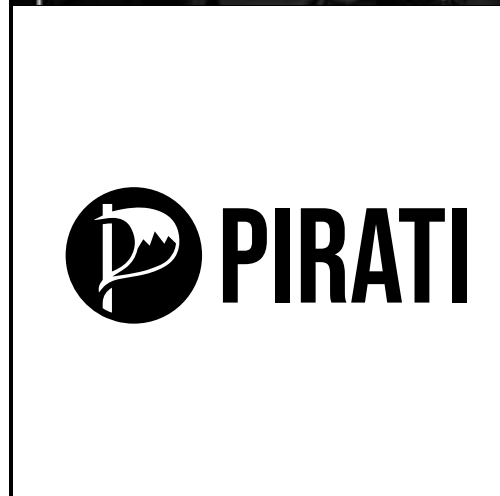
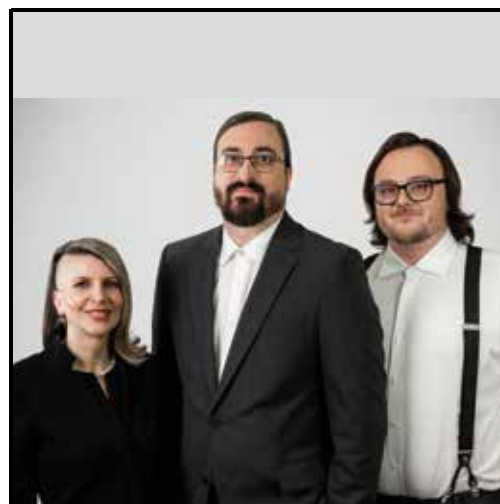
ližno eno uro, da vzhaja. Paziti moramo, da je testo na toplem in da ne dobi »prepiha«.

Ko je testo vzhajano, ga na pomokani površini razvaljamo v večji pravokotnik. Na sredino položimo šunko, ki jo po želji predhodno nekoliko osušimo. Testo nato previdno ovijemo okoli šunke, tako da je popolnoma pokrita.

Šunko v testu položimo na pekač, obložen s papirjem za peko. Po želji jo premažemo z razžvrkljanim jajcem, da bo skorja med peko zlato rjava. Pečemo v pečici, ogreti na približno 180 °C, približno 45 do 60 minut, dokler testo ne postane lepo zapečeno.

Zaradi testa ostane šunka med peko mehka in sočna, hkrati pa dobimo tudi okusno kruhovo skorjo, ki jo lahko jemo skupaj z mesom. Ta jed se pogosto postreže skupaj s pirhi, hrenom in potico, zato je nepogrešljiv del velikonočnega kosila ali zajtrka. Poleg tega priprava ni zapletena, zato je šunka v testu odlična izbira za vse, ki želijo ohraniti velikonočne običaje in razveseliti družino z okusno praznično jedjo.

Želim vam mirne velikonočne praznike, hkrati pa vas spomnim, da mi lahko fotografije vaših jedi vedno pošljete na manca.hribovsek@obalaplus.si. Prav tako zbiram tudi predloge za recepte, ki jih bom objavila v naslednjih številkah časnika. Na plan z idejami!

SESTAVIL Boris KOPRIČNIK	PRIPADNIK SEMİTOV	NEMŠKI KEMIK LUDWIG	OLGA OLEJNIK	VELIK KOS NAPETE BELE TKANINE, NA KATERO SE PROJICIRA FILM	KEMIJSKI ZNAK ZA BARJU	GRŠKA ČRKA	OTILJJA (LJUBKO.)	ČLOVEK BALTSKEGA PLEMENA	GRİČ V STARIH ATENAH, PO NJEM IMENOVAANO SODIŠČE	GRAŠČINA V MARIBORU
PEVEC PRI ZAHODNIH GERMANIH				OPIČJI KRUHOVEC, VELIKO TROPŠKO DREVO						
ORGANSKA SPOJINA				PRELAZ V LIGURSKIH ALPAH OBLIKOVALEC KOGOJ						
MARJAN OROŽEN			ANTON OCVIRK		RIBJI ZREZEK					
POST SCRIPTUM			OREL V NEMŠKIH GRBIH		VSTOPNICA (POG.)			GLAS, ZVOK Z DoločENO VIŠINO SLADOLED NA PALČKI		
								SLOVENSKO NARODNO DREVO		
STOPAR PETER	IME FRANCOSK. SKLADATELJA DELIBESA	NORVEŠKI SMUČARSKI SKAKALEC LJOKELSOY ŠKOTSKA REKA						NESTRUPENA KAČA IRSKO ODPORNIŠKO GIBANJE		
SAMO, ZGOLJ			FRANCOSKI GENERAL MAURICE	MAJHEN RT LESEN PIHALNI INSTRUMENT				GREGOR ANTOLINC ZRAK, NAPEV (IT.)		
NAFTNO PODJETJE					NOETOVA BARKA NEMŠKA SMUČARKA MARTINA				AMERIŠKA IGRALKA NIELSEN	KRAJ PRI VODICAH
JAPONSKI SMUČAR, SKAKALEC TAKANOBU						ŠVICARSKO MESTO VELIKA PRIPOVEDNA PESEM				
21 ČRKA ABECEDA	TIP ŠVICARSKIH UR	NEMŠKI SLIKAR R. CYRIAC AM. GRAFIK R. BROOKS					IVERNA PLOŠČA, IVERICA (POG.)	HRVAŠKI OTOK FRANCOSKA IGRALKA MADELEINE		
	IME AMERIŠKE IGRALKE FARROW			AM. PEVKA COURTNEY DEL KONJSKE OPREME					ALEŠ KLINAR ŽIVAL Z BODICAMI	
MORALIST					HRVAŠKO MESTO POSODA ZA PEKO				FRANCOSKO MESTO	TELIČEK (NAR., LJUBK.)
KONJSKI TEK						ITALIJANSKI GLASBENI PISEK - VITO DELAVEC V HLEVV				
ANTON JANŠA (SLOVENSKI ČEBELAR)			MEHKUŽEN MOŠKI POSTELJICA ZA DOJENČKA							
ŽIVLJENSKO POMEMBNA TEKOČINA	VZHODNI DEL HABSBURŠKE MONARHIJE MADŽARSKA (STAR.)	SKRITO BOGASTVO ČRTALO, RAVNILO						KEMIJSKI ZNAK ZA NEON VIDIK, POGLEDE		
							AGAVI PODOBNA TROPŠKA RASTLINA	VREČICA ZAPRTO- TROSNIČ AM. IGRALEC LLOYD		
SREBRNO BELA, TRDA KOVINA (CR)	MAJHEN LESEN PLUG	GLAVNO MESTO PROVINCE ADRAR V MAVRETANIJU	PLEMENITA ŽIVAL	OGNITEV		PREDUJEM, ARA VNETLJIV PLIN			KRAJ NA NORVEŠKEM	JEZERO NA FILIPINSKEM OTOKU LUZONU
ZADNJA OKONČINA PRI ŽABI				HITREJŠI TEK KONJA			KDOR ZDRAVI Z ALOPATIJO			
RATOMIR (OKR.)				FINSKI ROKOBOREC MARKO DUKE ELLINGTON			OKENSKA NAVOJNICA VIKTORIJA IVANČIČ			
ŠVEDSKI OTOK V BALTSKEM MORJU - ÖLAND					SUROVINA ZA ČOKOLADO		ZGORNJE OBLAČILO (POG.)			
VELIKA KOLIČINA VODE					IRANSKO NOMADSKO PLEME		AMERIŠKI DIRIGENT DORATI			

SKOP: pevec pri germanih SARRAIL: fr. general KITAJ: am. grafik ASELI: fin. rokoborec RENAUD: fr. igralka ALANI: iran. plemo RAELI: it. glasb. pisec

Lucija, Liminjanska c. 96, 6320 Portorož
Gsm: +386 41 618 541, Tel.: +386 5 677 87 77, + 386 5 674 62 30
E-pošta: kamp.fiesa@gmail.com

Naročnik objave je Piratska stranka Slovenije.

Paket podjetniških zavarovanj

INDIVIDUALNO
SVETOVANJE

PRENOVLJENO

Prilagodljivo podjetniško zavarovanje, ki poskrbi tako za samostojne podjetnike kot mala in srednje velika podjetja s storitveno ali proizvodno dejavnostjo. Z roko v roki na vsakem koraku vašega posla.

- ✓ ŠIROK NABOR KRITIJ ZA VSAKO DEJAVNOST
- ✓ MOŽNOST INDIVIDUALNEGA PRILAGAJANJA ZAVAROVALNIH KRITIJ
- ✓ VISOKE ZAVAROVALNE VSOTE

Skupaj poiščimo najboljše rešitve za vaše potrebe. Skenirajte QR kodo in se prijavite na brezplačen posvet.

NIKOLI SAMI

SAVA
ZAVAROVALNICA